תלמוד ירושלמי בכורים

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: יֵשׁ מְבִיאִין בִּיכּוּרִין וְקוֹרִין. מְבִיאִין וְלֹא קוֹרִין. וְיֵשׁ שֶׁאֵינָן מְבִיאִין. אֵלּוּ שֶׁאֵינָן מְבִיאִין הַנּוֹטֵעַ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְהַבְּרִיךְ בְּתוֹךְ שֶׁל יָחִיד אוֹ בְּתוֹךְ שֶׁלְּרַבִּים. וְכֵן הַמַּבְרִיךְ מִתּוֹךְ שֶׁלְּיָחִיד אוֹ מִתּוֹךְ שֶׁלְּרַבִּים לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ. הַנּוֹטֵעַ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְהִבְרִיךְ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְדָרַךְ הַיָּחִיד וְדָרַךְ הָרַבִּים בָּאֶמְצַע הֲרֵי זֶה אֵינוֹ מֵבִיא. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מֵבִיא. מֵאֵי זֶה טַעַם אֵינוֹ מֵבִיא. מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא עַד שֶׁיְּהוּ כָל הַגִּידּוּלִים מֵאַדְמָתְךָ.

הלכה: יֵשׁ מְבִיאִין בִּכּוּרִין וְקוֹרִין כול׳. הַנּוֹטֵעַ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְהִבְרִיךְ בְּתוֹךְ שֶׁלְּיָחִיד אוֹ לְתוֹךְ שֶׁלְּרַבִּים אֲפִילּוּ מִן הַזְּקִיקָנָה אֵינוֹ מֵבִיא. הַמַּבְרִיךְ מִתּוֹךְ שֶׁלְּיָחִיד אוֹ מִתּוֹךְ שֶׁלְּרַבִּים לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ אֲפִילּוּ מִן הַיַּלְדָּה אֵינוֹ מֵבִיא. הָדָא אָמְרָה כְּשֵׁם שֶׁיַּלְדָּה חָיָה מִן הַזְּקִיקָנָה כָּךְ הַזְּקִיקָנָה חָיָה מִן הַיַּלְדָּה.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן כּוּלְּהֶן מִשּׁוּם תּוֹרַת הַגּוֹזָלָן יָרְדוּ לָהֶן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. מֵאֵי זֶה טַעַם אֵינוֹ מֵבִיא מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ.

תַּנֵּי אִם הִבְרִיךְ בִּרְשׁוּת מֵבִיא וְקוֹרֵא. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי אִימִּי וְהוּא שֶׁנָּתַן לוֹ רְשׁוּת לְעוֹלָם. הָא לְשָׁעָה לֹא. רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי אִימִּי אֲפִילּוּ לְשָׁעָה. חֵייְלֵיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה מִן הָדָא. הָיָה חוֹפֵר בּוֹר וְשִׂיחַ וּמְעָרָה קוֹצֵץ וְיוֹרֵד וְהָעֵצִים שֶׁלּוֹ. וְעֵצִים לֹא לְשָׁעָה הֵן. מַה עָבַד לֵהּ רִבִּי יוֹסֵי. שָׁרְשִׁים שֶׁדַּרְכָּן לְהַחֲלִיף לְעוֹלָם. מִכֵּיוָן שֶׁדַּרְכָּן לְהַחֲלִיף לְעוֹלָם הֵן. אָמַר רִבִּי מָנָה מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן מְסַיֵּיעַ לְאַבָּא. דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן כּוּלְּהֶן מִשּׁוּם תּוֹרַת הַגּוֹזָלָן יָרְדוּ לָהֶן. וְכָאן מִכֵּיוָן שֶׁנָּתַן לוֹ רְשׁוּת לְהַבְרִיךְ אֲפִילּוּ לְשָׁעָה אֵין זֶה גּוֹזָלָן.

רִבִּי זְרִיקָן בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָה. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי. דְּרִבִּי אָמַר שָׁרְשִׁין חָיִין זֶה מִזֶּה. אָמַר לֵיהּ דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. הָכָא הַתּוֹרָה אָמְרָה רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ עַד שֶׁיְּהוּ כָל הַגִּידּוּלִים מֵאַדְמָתְךָ.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוּדָה מַה בֵּין הַנּוֹטֵעַ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְהִבְרִיךְ לְתוֹךְ שֶׁל יָחִיד. מַה בֵּין הַנּוֹטֵעַ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְהִבְרִיךְ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְדָרַךְ הַיָּחִיד בְּאֶמְצַע. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי מֵיישָׁא. בְּשֶׁהִבְרִיכָהּ בְּדַלַּעַת אוֹ בְסִילּוֹן. אִי בְּשֶׁהִבְרִיכָהּ בִּדְלַעַת אוֹ בְסִילּוֹן יָבִיא וְיִקָּרֵא. אֲפִילּוּ כַרְפָּנִין יָבִיא וְיִקָּרֵא. אָמַר רִבִּי יוֹנָה צְרִיכָה לְרִבִּי יוּדָה. הַמּוֹכֵר שְׁבִיל לַחֲבֵירוֹ מְקוֹם דְּרִיסָה הוּא מָכַר אוֹ עַד הַתְּהוֹם מָכַר. אֵין תֵּימַר מְקוֹם דְּרִיסָה מָכַר מֵבִיא וְקוֹרֵא. אֵין תֵּימַר עַד הַתְּהוֹם מָכַר. לֹא יָבִיא כָּל עִיקָּר. מִסְפֵּק מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא. רַבָּנִין פְּשִׁיטָא לוֹן שֶׁמָּכַר עַד הַתְּהוֹם. מָה פְלִיגִין. בְּמוֹכֵר שְׁבִיל לַחֲבֵירוֹ. אֲבָל אִם מָכַר לוֹ שָׂדֶה וְשִׁייֵר לוֹ שְׁבִיל. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁשִּׁייֵר לוֹ עַד הַתְּהוֹם.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוּדָה מַה בֵּין הַנּוֹטֵעַ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְהִבְרִיךְ לְתוֹךְ שֶׁלְּרַבִּים. מַה בֵּין הַנּוֹטֵעַ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְהִבְרִיךְ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְדָרַךְ הָרַבִּים בְּאֶמְצַע. אָמַר רִבִּי אִימִּי אַתְיָא דְּרִבִּי יוּדָה כְּרִבִּי לְיֵעֶזֶר. דְּתַנִּינָן תַּמָּן אֵין עוֹשִׂין חָלָל תַּחַת רְשׁוּת הָרַבִּים בּוֹרוֹת שִׂיחִין וּמְעָרוֹת. רִבִּי לְיֵעֶזֶר מַתִּיר כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עֲגָלָה מְהַלֶּכֶת וּטְעוּנָה אֲבָנִים. כְּמָה דְּרִבִּי לְיֵעֶזֶר אָמַר תַּמָּן תַּחַת רְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁלּוֹ. כָּךְ רִבִּי יוּדָה אָמַר הָכָא תַּחַת רְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁלּוֹ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בָּעֵי. אֵין כְּרִבִּי לְיֵעֶזֶר יָבִיא וְיִקָּרֵא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מִיסְבַּר סָבַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק שֶׁרִבִּי לְיֵעֶזֶר מַתִּיר לַעֲשׂוֹת כֵּן וְהֵן שֶׁלּוֹ לְעוֹלָם. אֶלָּא רִבִּי לְיֵעֶזֶר מַתִּיר לַעֲשׂוֹת כֵּן וְכָל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה.

ב משנה: הָאֲרִיסִין וְהֶחְכּוֹרוֹת וְהַסִּיקָרִיקוֹן וְהַגַּזְלָן אֵין מְבִיאִין מֵאוֹתוֹ הַמַּעַם מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר רֵאשִׁית בִּיכּוּרֵי אַדְמָתְךָ.

הלכה: עַד כְּדוֹן בְּשֶׁגָּזַל קַרְקַע. גָּזַל זְמוֹרָה וּנְטָעָהּ וְלֹא דָמִים הוּא חַייָב לוֹ. אֶלָּא צְרִיכָא לְרַבָּנִין. מִצְווֹת כִּגְבוֹהַּ הֵן אוֹ אֵינָן כִּגְבוֹהַּ. הֵין תֵּימַר כִּגְבוֹהַּ הֵן אֵינוֹ מֵבִיא. וְאֵין תֵּימַר אֵינוֹ כִּגְבוֹהַּ מֵבִיא. הַכֹּל מוֹדִין בָּאֲשֵׁירָה שֶׁבִּיטְלָהּ שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מִמֶּנָּה גֵּיזִירִין לְמַעֲרָכָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בָּעֵי. מָהוּ שֶׁיָּבִיא מִמֶּנָּה לוּלָב. מִצְווֹת כִּגְבוֹהַּ הֵן אוֹ אֵינָן כִּגְבוֹהַּ. אֵין תֵּימַר כִּגְבוֹהַּ הֵן אֵינוֹ מֵבִיא. אֵין תֵּימַר אֵינוֹ כִּגְבוֹהַּ מֵבִיא. פְּשִׁיטָא שֶׁהוּא מֵבִיא מִמֶּנָּה לוּלָב שֶׁאֵין מִצְווֹת כִּגְבוֹהַּ. מָהוּ שֶׁיָּבִיא בִּיכּוּרִים. כְּרִבִּי יוּדָה דּוּ אָמַר הוּקְּשׁוּ לְקָדְשֵׁי הַגְּבוּל מֵבִיא. כְּרַבָּנִין דְּאִינּוּן מָרִין הוּקְּשׁוּ לְקָדְשֵׁי מִקְדָּשׁ אֵינוֹ מֵבִיא.

עַד כְּדוֹן בְּגִזֵּילָה שֶׁלֹּא נִתְייָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנָּה. אֲפִילּוּ בְּגִזֵּילָה שֶׁנִּתְייָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנָּה. סָבְרִין אָמְרִין נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא הֲרֵי אִילּוּ בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר מָה שֶׁאֵין כֵּן בְּבִיכּוּרִים. כְּלוּם צְרִיכָה לֹא בְּגִזֵּילָה שֶׁלֹּא נִתְייָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנָּה. אֲבָל בְּגִזֵּילָה שֶׁנִּתְייָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנָּה אֲפִילּוּ בִּתְרוּמָה לֹא עָשָׂה כְלוּם. כְּהָדָא דְתַנֵּי הָאוֹנֵס וְהַמַּנֵּב וְהַגַּזְלָן. בִּזְמַן שֶׁהַבְּעָלִים מְרַדְּפִין אַחֲרֵיהֶן אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה וְלֹא מַעְשְׂרוֹתָיו מַעֲשֵׂר וְלֹא הֶקְדֵּישָׁן הֶקְדֵּישׁ. אִם אֵין הַבְּעָלִין מְרַדְּפִין אַחֲרֵיהֶן תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה וּמַעְשְׂרוֹתָן מַעֲשֵׂר וְהֶקְדֵּישָׁן הֶקְדֵּישׁ. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא זֶה תּוֹרֵם וְלֹא זֶה תּוֹרֵם. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילּוּ הַבְּעָלִין שֶׁתָּרְמוּ אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי עַד כְּדוֹן אֲנָן קַייָמִין בְּגִזֵּילָה שֶׁלֹּא נִתְייָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנָּה. וּלְייֵידָא מִי לָא אֲנָן תַּנִּינָן הֲרֵי אִילּוּ בִּתְרוּמָה וּמַעֲשֵׂר מַה שֶׁאֵין כֵּן בְּבִיכּוּרִין. אֶיפְשָׁר לַפֵּירוֹת לָצֵאת בְּלֹא תְרוּמָה וּמַעְשְׂרוֹת. אִיפְשָׁר לַפֵּירוֹת לָצֵאת בְּלֹא תְרוּמָה וּמַעְשְׂרוֹת. אֲבָל בְּגִזֵּילָה שֶׁנִּתְייָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנָּה עַד כְּדוֹן צְרִיכָה.

ג משנה: אֵין מְבִיאִין בִּיכּוּרִים חוּץ מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים. לֹא מִתְּמָרִים שֶׁבֶּהָרִים וְלֹא מִפֵּירוֹת שֶׁבָּעֲמָקִים וְלֹא מִזֵּיתֵי שֶׁמֶן שֶׁאֵינָן מִן הַמּוּבְחָר. אֵין מְבִיאִין בִּיכּוּרִים קוֹדֶם לָעֲצֶרֶת. אַנְשֵׁי הַר צְבוֹעִים הֵבִיאוּ בִּיכּוּרֵיהֶן קוֹדֶם לָעֲצֶרֶת וְלֹא קִיבְּלוּ מֵהֶן מִפְּנֵי הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה וְחַג הַקָּצִיר בִּיכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה.

הלכה: אֵין מְבִיאִין בִּיכּוּרִים כול׳. אִלּוּ כְּתִיב וְלָקַחְתָּ רֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה הָיִיתִי אוֹמֵר כָּל הַדְּבָרִים יְהוּ חַיָּבִין בְּבִיכּוּרִין. תַּלְמוּד לוֹמַר מֵרֵאשִׁית וְלֹא כָּל רֵאשִׁית. אִם מֵרֵאשִׁית וְלֹא כָּל רֵאשִׁית אֵין לָךְ אֶלָּא חִטִּים וּשְׂעוֹרִים בִּלְבַד. תַּלְמוּד לוֹמַר פְּרִי אַדְמָתְךָ רִיבָּה. וְרִיבָּה אֶת הַכֹּל. נֶאֱמַר כָּאן אַרְצְךָ וְנֶאֱמַר כָּאן אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעוֹרָה. מָה אֶרֶץ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בִּשְׁבְעַת הַמִּינִין הַכָּתוּב מְדַבֵּר אַף אֶרֶץ שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן בִּשְׁבְעַת הַמִּינִין הַכָּתוּב מְדַבֵּר.

זֵית שֶׁמֶן זֶה אָגוֹרִי. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן זֶה אַוְורוֹסִי. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ אָגוֹרִי. שֶׁהוּא אוֹגֵר שַׁמְנוֹ לְתוֹכוֹ וְכָל הַזֵּיתִים מְאַבְּדִין שַׁמְנָן. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה כָּל הַזֵּתִים הַגְּשָׁמִים יוֹרְדִין עֲלֵיהֶן וְהֵן פּוֹלְטִין אֶת שַׁמְנָן וְזֶה הַגְּשָׁמִים יוֹרְדִין עָלָיו וְהוּא אוֹגֵר שַׁמְנוֹ לְתוֹכוֹ.

וּדְבַשׁ. אֵילּוּ הַתְּמָרִים. יָכוֹל דְּבַשׁ מַמָּשׁ. רִבִּי תַּנְחוּמָה בְּשֵׁם רִבִּי יִצְחָק בְּרִבִּי לָעְזָר. כְּתִיב וְכִפְרֹץ הַדָּבָר הִרְבּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל רֵאשִׁית דָּגָן תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר וּדְבַשׁ. וּדְבַשׁ חַיָּיב בְּמַעְשְׂרוֹת. אֶלָּא אֵילּוּ הַתְּמָרִים שֶׁהֵן חַיָּבִין בְּמַעְשְׂרוֹת.

רִבִּי בֶּרֶכְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן וְלָמָּה כְּתִיב אֶרֶץ אֶרֶץ שְׁנֵי פְּעָמִים. לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁאֵין הַבַּיִת עוֹמֵד אֶלָּא עַל שְׁנֵי דְּבָרִים הַלָּלוּ. וְלָמָּה נִכְלְלוּ. רִבִּי יְהוּדָה בְּרִבִּי וְרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. חַד אָמַר לִבְרָכָה. וְחָרָנָה אָמַר לְשִׁיעוּרִין. מָאן דְּמַר לִבְרָכָה נִיחָא. מָאן דְּמַר לְשִׁיעוּרִין וְהָתַנִּינָן בַּהֶרֶת כִּגְרִיס לֵית הִיא מִימָן. כַּעֲדַשָּׁה מִן הַשֶּׂרֶץ. לֵית הִיא מִימָן.

פְּשִׁיטָא הָדָא מֵילְתָא. הִפְרִישׁ בִּיכּוּרִין חוּץ מִשִּׁבְעַת הַמִּינִין לֹא קָדְשׁוּ. מָה פְלִיגִין. בַּתְּמָרִים שֶׁבֶּהָרִים וּבְפֵּירוֹת שֶׁבָּעֲמָקִים. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר לֹא קָדְשָׁה. רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם רִבִּי אִמִּי אִיתְפַּלְגוּן רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לֹא קָדְשׁוּ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר קָדְשׁוּ. אָמַר רִבִּי יוֹנָה טַעֲמָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. שֶׁכֵּן אִם עָבַר וְתָרַם מִן הָרַע עַל הַיָּפֶה תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי שָׁמְעָנָן פֵּירוֹת הָרָעִים חַיָּבִין בְּמַעְשְׂרוֹת. שִׁמְעָנָן פֵּירוֹת הָרָעִים חַיָּבִין בְּבִיכּוּרִים. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָה לְרִבִּי יוֹסֵי. אֵין מְבִיאִין מִן הַצִּיפּוֹרְנִין וְלֹא מִן הַבִּישָׁנִין וְאִם הֵבִיא לֹא קָדְשׁוּ. אָמַר רִבִּי זְעִירָא וְתַנֵּיי תַּמָּן תְּאֵנִים סוֹכוֹת מְנוּקָּבוֹת עֲנָבִים מְאוּנָּקוֹת וּמְעוּשָּׁנוֹת אֵין מְבִיאִין. אֲבָל מְבִיאִין מִן הַתְּאֵנִים בְּנוֹת שֵׁבַע וּמִן הָעֲנָבִים הַלַּבְלוֹנִיּוֹת. מִן הַמּוּבְחָר הֵן. וְתֵימַר אֲבָל אָמַר רִבִּי אַבָּמָרִי שֶׁלֹּא תֹאמַר הוֹאִיל וְהֵן בַּסּוֹף לֹא יָבִיא.

תַּנֵּי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אֵין מְבִיאִין תְּמָרִים אֶלָּא מִירִיחוֹ וְאֵין קוֹרִין אֶלָּא עַל הַכּוֹתָבוֹת. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר רִימּוֹנֵי עֲמָקִים מְבִיאִין וְקוֹרִין.

ד משנה: אִלּוּ מְבִיאִין וְלֹא קוֹרִין. הַגֵּר מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לוֹמַר אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יי לַאֲבוֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ. וְאִם הָיְתָה אִמּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל מֵבִיא וְקוֹרֵא. וּכְשֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ אוֹמֵר אֱלֹהֵי אֲבוֹת יִשְׂרָאֵל. וּכְשֶׁהוּא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אוֹמֵר אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם. וְאִם הָיְתָה אִמּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל אוֹמֵר אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

הלכה: וְאֵילּוּ מְבִיאִין וְלֹא קוֹרִין. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵא תְּרַוֵיהוֹן בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בִּבְנֵי קֵינִי חוֹתֵן מֹשֶׁה הִיא מַתְנִיתָא. וּבְנֵי קֵינִי חוֹתֵן מֹשֶׁה מְבִיאִין וְקוֹרִין. דִּכְתִיב לָכָה אִתָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ. רִבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא מָה טַעַם אָמְרוּ הָאֶפִּיטְרוֹפִּין וְהָעֶבֶד וְהַשָּׁלִיחַ וְהָאִשָּׁה וְטוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס מְבִיאִין וְלֹא קוֹרִין. שֶׁהַגֵּר חֲרֵי אָמוּר בַּפָּרָשָׁה. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק תִּיפְתָּר בְּהָהֵן גֵּר דְּהָכָא בִּבְנֵי קֵינִי חוֹתֵן מֹשֶׁה. וּבְנֵי קֵינִי חוֹתֵן מֹשֶׁה מְבִיאִין וְקוֹרִין.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי קַיְימָהּ בִּנְיָמִן בַּר עַשְׁתּוֹר קוֹמֵי רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. בְּגוֹי שֶׁבָּא בָעֲבִירָה עַל בַּת יִשְׂרָאֵל הִיא מַתְנִיתָא. רִבִּי יוֹנָה לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא רִבִּי שָׁמַע לְאִילֵּין דְּבֵי בַּר עַשְׁתּוֹר דְּאִינּוּן גֵּרִים בְּנֵי גֵּרִים אוֹמְרִין אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. וְהָא תַנִּינָן אִם הָיְתָה אִמּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל אוֹמֵר אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. הָא גֵּרִים בְּנֵי גֵּרִים לֹא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי קַיְימָהּ בִּנְיָמִן בַּר עַשְׁתּוֹר קוֹמֵי רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. רִבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא קַיְימָהּ בַּר עַשְׁתּוֹר קוֹמֵינָן. בְּגוֹי שֶׁבָּא בָעֲבִירָה עַל בַּת יִשְׂרָאֵל הִיא מַתְנִיתָא.

רִבִּי זְרִיקָן אָמַר רִבִּי זְעוּרָא בָּעֵי. כְּלוּם הוּא מִתְכַּוֵין לֹא לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב. וְכִי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב אֲבוֹתֵיהֶם הָיוּ. נִשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא לַזְּכָרִים שֶׁמָּא לַנְּקֵיבוֹת.

תַּנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוּדָה גֵּר עַצְמוֹ מֵבִיא וְקוֹרֵא. מַה טַעֲמָא כִּי אַב הֲמוֹן גּוֹיִם נְתַתִּיךָ. לְשֶׁעָבַר הָיִיתָ אַב לָאֲרָם. וְעַכְשָׁיו מִיכָּן וְהֵילְךְ אַתָּה אַב לְכָל הַגּוֹיִם. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר הֲלָכָה כְּרִבִּי יְהוּדָה. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי דְּרִבִּי אַבָּהוּ וְהוֹרֵי כְּרִבִּי יְהוּדָה.

ה משנה: רִבִּי לְיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר אִשָּׁה בַת גֵּרִים לֹא תִינָּשֵׂא לְכֹהֵן עַד שֶׁתְּהֵא אִימָּהּ מִיִּשְׂרָאֵל. אֶחָד גֵּרִים וְאֶחָד עֲבָדִים מְשׁוּחְרָרִים וַאֲפִילּוּ עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת עַד שֶׁתְּהֵא אִימָּן מִיִּשְׂרָאֵל. הָאֶפִּיטְרוֹפִּין וְהָעֶבֶד וְהַשָּׁלִיחַ וְהָאִשָּׁה וְטוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס מְבִיאִין וְלֹא קוֹרִין שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לוֹמַר אֲשֶׁר נָתַתָּ לִי יי.

הלכה: רִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר כו׳. תַּמָּן תַּנִּינָן רִבִּי יְהוּדָה אָמַר בַּת גֵּר זָכָר כְּבַת חָלָל זָכָר. וְכוּלְּהוֹן מִקְרָא אֶחָד הֵן דּוֹרְשִׁין. כִּי אִם בְּתוּלוֹת מִזֶּרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד שֶׁיְּהֵא אִמּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל. רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר אוֹ אָבִיהָ אוֹ אִמָּהּ. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר עַד שֶׁיִּוָּלְדוּ בִקְדוּשַּׁת יִשְׂרָאֵל. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר עַד שֶׁיְּבִיאוּ בְתוּלִים בִּקְדוּשַּׁת יִשְׂרָאֵל. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן גִּיּוֹרֶת פְּחוּתָה מִבַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁנִּתְגַּיְּרָה כְּשֵׁירָה לִכְהוּנָּה שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל הַטַּף בַּנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר הַחֲיוּ לָכֶם וּפִנְחָס עִמָּהֶן. וְרַבָּנִין הַחֲיוּ לָכֶם לָעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת.

רִבִּי יָסָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוֹסֵי. וְכוֹתָנִים נֶהֱגוּ סִלְסוּל בְּעִצְמָן כְּרִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יַעֲקֹב. חַד כֹּהֵן נְסַב בַּת גֵּרִים. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ וְאַרְבְּעִיהּ עַל סַפְסֵילָא. אָמַר לֵיהּ רַב בֵּיבַי לֹא כֵן אַלְפּוֹן רִבִּי הֲלָכָה כְּרִבִּי יוֹסֵי. אָמַר לֵיהּ וְלֹא כֹּהֲנִים נֶהֱגוּ סִלְסוּל בְּעִצְמָן כְּרִבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר לֵיהּ וְעַל מִנְהָג לוֹקִין. אָמַר לֵיהּ אִין כָּךְ אַתְּ חֲמֵי מְפַיֵּיס לִי וַאֲנָא מוֹקִים לֵיהּ. מָה דְקַיְימָא אָמַר לֵיהּ הוֹאִיל וְהוּתְּרָה הָרְצוּעָה אַף אֲנִי מוּתָּר בָּהּ.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי [בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי] מַעֲשֶׂה בְּמִשְׁפָּחָה בְּדָרוֹם שֶׁהָיוּ קוֹרִין עָלֶיהָ עִרְעֵר. וְשָׁלַח רִבִּי אֶת רוֹמַינוּס לִבְדָקָן וּבָדַק וּמָצָא שֶׁנִּתְגַּיְּרָה וְקַנָּתָהּ פְּחוּתָה מִבַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד וְהִכְשִׁירָהּ לִכְהוּנָּה. רַב הוֹשַׁעְיָא אָמַר כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן הִכְשִׁירָהּ. אָמַר רִבִּי זְעִירָא דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. הָכָא דְּאָמַר רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַב אָדָא בַּר אַחֲוָה רִבִּי יוּדָא מַטֵּי בָהּ בְּשֵׁם רִבִּי [יוֹחָנָן וְלָד בּוֹגֶרֶת כָּשֵׁר שֶׁהוּא בְלֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבָּא מִכֹּחַ עֲשֵׂה עֲשֵׂה. וְהוּא אִשָּׁה בִּבְתוּלֶיהָ יִקַּח. כָּל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבָּא מִכֹּחַ עֲשֵׂה עֲשֵׂה הוּא. וְדִכְוָותָהּ כִּי אִם בְּתוּלָה מֵעַמָּיו יִקַּח אִשָּׁה וְלֹא גִיּוֹרֶת. כָּל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבָּא מִכֹּחַ עֲשֵׂה עֲשֵׂה הוּא. הָתִיב רִבִּי הוֹשַׁעְיָא חֲרֵי דּוֹר שֶׁנִּי שֶׁל מִצְרִי חֲרֵי הוּא בְּלֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבָּא מִכֹּחַ עֲשֵׂה עֲשֵׂה הוּא. חָזַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָא וְאָמַר לֹא דָמֵי עֲשֵׂה בְיִשְׂרָאֵל לַעֲשֵׂה שֶׁבַּכֹּהֲנִים. עֲשֵׂה שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל אָסוּר בַּכֹּל. וַעֲשֵׂה שֶׁבַּכֹּהֲנִים אָסוּר בַּכֹּהֲנִים וּמוּתָּר בְּלִוִּיִם וּבְיִשְׂרָאֵל.

שָׁלִיחַ. רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּשֶׁלְּקָטָן בְּיַד אַחֵר. אֲבָל אִם לַהֲבִיאָם הוּא לֹא יְשַׁלְּחֵם בְּיַד אַחֵר. וְלֹא מְחַסֵּל לָהּ. רִבִּי יוֹנָה מְחַסֵּל לָהּ. רִבִּי זְעִירָה רִבִּי אִמִּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. בְּשֶׁלְּקָטָן לְשַׁלְּחָן בְּיַד אַחֵר. אֲבָל אִם לְקָטָן לַהֲבִיאָן הוּא לֹא יְשַׁלְּחֵם בְּיַד אַחֵר. שֶׁכָּל הַבִּיכּוּרִים שֶׁנִּרְאוּ לִיתּוּר בְּקִרְיָיה אֵינָן נִיתּוּרִין אֶלָּא בְּקִרְיָיה. אָמַר רִבִּי מָנָא אַף עַל גַּו דְּלֹא אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הָדָא מֵילְתָא אָמַר דִּכְוָותָהּ. אָמַר רִבִּי זְעִירָא לְרִבִּי יָסָא נְהִיר אַתְּ כַּד אִיתְאֲמַרַת הָדָא דְּרִבִּי הוֹשַׁעְיָה. וְאָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה מַתְנִיתָא פְלִיגָא. הִפְרִישׁ בִּכּוּרָיו וְאַחַר כָּךְ מָכַר שָׂדֵהוּ מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא. קִיְימוּנָהּ בְּשֶׁנָּתַן דַּעְתּוֹ לְמִסּוֹר מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. וְהָתַנִּינָן יָבֵשׁ הַאִילָן נִקְצָץ הָאִילָן עוֹד הִיא כְיָבֵשׁ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. וְקִרְיָיה מְעַכֶּבֶת. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק הָרָאוּי לְקִרְיָיה אֵין קִרְיָיה מְעַכֶּבֶת. לְקָטָן בְּיַד אַחֵר לֹא יְשַׁלְּחֵם בְּיַד אַחֵר שֶׁמָּא יְיַמְּלֵךְ הוּא לַהֲבִיאָן.

רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הַיּוֹרֵשׁ מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא. מַה נָן קַיָּימִין. אִם בְּיוֹרֵשׁ בְּחַיֵּי אֲבִיו שְׁלוּחוֹ. וְאִם לְאַחַר מִיתַת אֲבִיו שֶׁלּוֹ הֵן. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בְּשֶׁהָיָה אֲבִיו חוֹלֶה אוֹ מְסוּכָּן.

כְּתִיב וְשָׂמַחְתָּ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לְךָ יי אֱלֹהֶיךָ וּלְבֵיתֶךָ. מְלַמֵּד שֶׁאָדָם מֵבִיא בִיכּוּרִים מִנִּיכְסֵי אִשְׁתּוֹ וְקוֹרֵא. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר לְאַחַר מִיתָה. הָא בְחַיִּין לֹא. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לֹא שַׁנְיָיא הִיא בְחַיִּין הִיא לְאַחַר מִיתָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּדַעְתֵּיהּ. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר אֵין אָדָם יוֹרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ דְּבַר תּוֹרָה.

רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. הֲנָחָה מְעַכֶּבֶת אֵין קִרְיָיה מְעַכֶּבֶת. וְהָא תַנִּינָן הָאוֹכֵל בִּיכּוּרִין עַד שֶׁלֹּא קָרָא עֲלֵיהֶן. רַב הוֹשַׁעְיָה רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. דְּרִבִּי עֲקִיבָה הִיא. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי הֵיי דָן רִבִּי עֲקִיבָה. אָמַר רִבִּי מָנָא שְׁמָעִית אַבָּא תַּנֵּי. הֲנָחָה מְעַכֶּבֶת אֵין קִרְיָיה מְעַכֶּבֶת רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר קִרְיָיה מְעַכֶּבֶת. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מַה טַעַם אָמְרוּ הֲנָחָה מְעַכֶּבֶת מִפְּנֵי שֶׁהִיא נוֹהֶגֶת בַּכֹּל. רִבִּי תַּנְחוּמָא רִבִּי הוּנָא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מִפְּנֵי שֶׁשִּׁנָּה עָלֶיהָ. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי תַּרְתֵּי. חָדָא כְרִבִּי יוּדָה וְחָדָא כְרַבָּנִין. חָדָא כְרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר לְצוֹרֶךְ נִשְׁנֵית מִפְּנֵי שֶׁהִיא נוֹהֶגֶת בַּכֹּל. כְּרַבָּנִין דְּהִינּוּן מָרִיין שֶׁלֹּא לְצוֹרֶךְ נִשְׁנֵית מִפְּנֵי שֶׁשִּׁנָּה עָלֶיהָ.

ו משנה: הַקּוֹנֶה שְׁנֵי אִילָנוֹת בְּתוֹךְ שֶׁל חֲבֵירוֹ מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר מֵבִיא וְקוֹרֵא. יָבֵשׁ הַמַּעְיָן נִקְצַץ הָאִילָן מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מֵבִיא וְקוֹרֵא. מִן הָעֲצֶרֶת וְעַד הֶחָג מֵבִיא וְקוֹרֵא. מִן הֶחָג וְעַד הַחֲנוּכָּה מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא. רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר מֵבִיא וְקוֹרֵא.

הלכה: רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה בָּעֵי. קָנָה אִילָן אֶחָד לֹא קָנָה קַרְקַע. שְׁנַיִם לֹא קָנָה קַרְקַע. אֶחָד אֵינוֹ מֵבִיא כָּל עִיקָּר. שְׁנַיִם מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא. אָמַר לֵיהּ רִבִּי לָעְזָר מִילִּין דִּצְרִיכִין לָרַבָּנִין בְּבֵית וַועֲדָא אַתְּ שְׁאִיל.

רִבִּי יוּדָה עָבַד אֶת הָאִילָן כְּקַשִּׁים. תַּמָּן תַּנִּינָן בֵּירַךְ עַל פֵּירוֹת הָאִילָן בּוֹרֵא פְרִי הָאֲדָמָה יָצָא. רִבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא דְּרִבִּי יוּדָה הִיא. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר עָבַד אֶת הָאִילָן כְּקַשִּׁים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. פֵּירוֹת הָאִילָן בִּכְלָל פֵּירוֹת הָאֲדָמָה. וְאֵין פֵּירוֹת הָאֲדָמָה בִּכְלָל פֵּירוֹת הָאִילָן.

רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי אִילָא. מָכַר לוֹ שָׂדֶה בָּקָמָתָהּ. הַלּוֹקֵחַ מַהוּ שֶׁיָּבִיא מִמֶּנָּה בִּיכּוּרִים. אָמַר לֵיהּ לָמָּה לָאו. עַד כְּדוֹן לַחָה. אֲפִילּוּ יְבִישָׁה. אָמַר לֵיהּ אֲפִילּוּ יְבִישָׁה אֲפִילּוּ קְצוּרָה. מַעֲתָּה אֲפִילּוּ חִיטִּין. כֵּן אָנוּ אוֹמְרִים הַלּוֹקֵחַ מִן הַשּׁוּק מֵבִיא בִּיכּוּרִין.

פְּשִׁיטָא הָדָא מֵילְתָא. מָכַר לוֹ פֵּירוֹת וְשִׁייֵר לוֹ קַרְקַע הַמּוֹכֵר אֵינוֹ יָכוֹל לְהָבִיא שֶׁאֵין לוֹ פֵּירוֹת. חָזַר וּלְקָחָן מִמֶּנּוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. נָתַן לָהּ קֶדֶשִׁים חֲרֵי

אֵילּוּ מוּתָּרִין. יֵינוֹת שְׁמָנִין וּסְלָתוֹת כָּל דָּבָר שֶׁכִּיּוּצֵא בּוֹ קָרֵב לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ אָסוּר. אֵין בִּכְלָל אֶלָּא פַּרְכִּירֵי עֲנָבִים וַעֲטָרוֹת שֶׁלְּשִׁבֳּלִין. מַה נָּן קַיְימִין. אִם בְּשֶׁנָּתַן לָהּ בְּאֶתְנַנָּהּ כָּךְ אָנוּ אוֹמְרִים הַלּוֹקֵחַ מִן הַשּׁוּק מֵבִיא בִּכּוּרִים. אֶלָּא כִּי נָן קַיְימִין בְּשֶׁהָיוּ הַגְּפָנִים מְשֻׁלָּהּ וּמָכַר לוֹ פֵּירוֹתֶיהָן וְחָזַר וּנְתָנָם לָהּ בְּאֶתְנַנָּהּ. מִפְּנֵי שֶׁהָיָה אֶתְנַן. הָא לֹא הָיָה אֶתְנַן מֵבִיא. הָדָא אָמְרָה חָזַר וּלְקָחָן מִמֶּנּוּ מֵבִיא.

חֲבֵרַיָּא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הִפְרִישָׁן קוֹדֶם לֶחָג וְעָבַר עֲלֵיהֶן הֶחָג מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא. הִפְרִישָׁן קוֹדֶם לַחֲנוּכָּה וְעָבְרָה עֲלֵיהֶן חֲנוּכָּה וְנִרְקְבוּ. לְאַחַר חֲנוּכָּה לֹא קָדְשׁוּ. וְלֵית לֵיהּ לְרִבִּי זְעִירָא כְּהָדָא דַּחֲבֵרַיָּא. סָבַר רִבִּי זְעִירָא שֶׁכָּל הַבִּיכּוּרִים שֶׁנִּרְאוּ לִיתּוּר בָּאָרֶץ אֵינָן נִיתּוּרִין אֶלָּא בְּקָרְיָה. וְלֵית לַחֲבֵרַיָּא כֵּן. אִית לְהוֹן בְּשֶׁהִפְרִישָׁן קוֹדֶם לֶחָג לַחֲבֵיאָן אַחַר הֶחָג. וְהָתַנִּינָן אֵין מְבִיאִין בִּכּוּרִים לֹא מִן הֶחָדָשׁ עַל הַיָּשָׁן וְלֹא מִן הַיָּשָׁן עַל הֶחָדָשׁ. מָה נָן קַיְימִין. אִם בְּפֵירוֹת שֶׁהֶבִיאוּ שְׁלִישׁ לְאַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה עַל הַפֵּירוֹת שֶׁהֶבִיאוּ שְׁלִישׁ לְאַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה. מִכְּיוָן שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ שְׁלִישׁ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה דָּבָר בָּרוּר שֶׁלֹּא הִשְׁרִישׁוּ קוֹדֶם לָעוֹמֶר וְהֵן אֲסוּרִין עַד שֶׁיָּבוֹא הָעוֹמֶר וְיִתִּירֵם. אֶלָּא כִּי נָן קַיְימִין בְּפֵירוֹת שֶׁחָנְטוּ קוֹדֶם טוּ בִּשְׁבָט עַל פֵּירוֹת שֶׁחָנְטוּ אַחַר טוּ בִּשְׁבָט. מִכְּיוָן שֶׁהוּא מִן חָדָשׁ עַל הַיָּשָׁן. הָוא מִן חָדָשׁ עַל חָדָשׁ מָבִיא. וְסָבְרִינָן מֵימַר לְאַחַר חֲנוּכָּה אֲנָן קַיְימִין. אָמַר רִבִּי חִינְנָא בִּזְמַנָּן.

ז **משנה:** הִפְרִישׁ בִּיכּוּרָיו וּמָכַר שָׂדֵהוּ מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא. וְהַשֵּׁינִי. מֵאוֹתוֹ הַמִּין אֵינוֹ מֵבִיא מִמִּין אַחֵר מֵבִיא וְקוֹרֵא. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף מֵאוֹתוֹ הַמִּין מֵבִיא וְקוֹרֵא. הִפְרִישׁ אֶת בִּכּוּרָיו נָמַקּוּ נִבְזָזוּ נִגְנְבוּ אָבְדוּ אוֹ שֶׁנִּיטְמוּ מֵבִיא אֲחֵרִים תַּחְתֵּיהֶם וְאֵינוֹ קוֹרֵא וְהַשְּׁנִיִּים אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן חוֹמֶשׁ. נִיטְמוּ בָּעֲזָרָה נוֹפֵץ וְאֵינוֹ קוֹרֵא. וּמְנַיִין שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן עַד שֶׁיְּבִיאֵם לְהַר הַבַּיִת. שֶׁנֶּאֱמַר רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יי אֱלֹהֶיךָ וגו׳ מְלַמֵּד שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן עַד שֶׁיְּבִיאֵם לְהַר הַבַּיִת. חֲרֵי שֶׁהֵבִיא מִמִּין אֶחָד וְקָרָא וְחָזַר וְהֵבִיא מִמִּין אַחֵר אֵינוֹ קוֹרֵא.

הלכה: מָה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנִין הַגַּדְתִּי הַיּוֹם. פַּעַם אַחַת הוּא מַגִּיד וְאֵינוֹ מַגִּיד פַּעַם שְׁנִיָּה. וְלֵית לְרִבִּי יוּדָה כֵּן. אִית לֵיהּ בְּאָדָם אֶחָד. אֲבָל בִּשְׁנֵי בְנֵי אָדָם מַגִּיד וְחוֹזֵר וּמַגִּיד.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם יְחִידִי אֲנִי שׁוֹנֶה אוֹתָהּ. וְתַנֵּי כֵן רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רִבִּי שִׁמְעוֹן. שְׁנַיִם אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן חוֹמֶשׁ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בֶּן רַב יִצְחָק בְּשֵׁם רַב הוּנָא. שְׁנַיִם לוֹקְחִין אֲפִילּוּ מִן הַשּׁוּק. מָה אַתְּ עָבֵד לוֹן. כְּתוֹסֶפֶת הַבִּיכּוּרִים אוֹ כְעִיטּוּר הַבִּיכּוּרִים. אֵין תַּעֲבְדִינוֹן כְּתוֹסֶפֶת הַבִּיכּוּרִים פְּטוּרִין מִן הַדְּמַאי. אֵין תַּעֲבְדִינוֹן כְּעִיטּוּר הַבִּיכּוּרִים חַיָּבִין בִּדְמַאי.

נִטְמְאוּ בָּעֲזָרָה נוֹפֵץ וְאֵינוֹ קוֹרֵא. רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. נִטְמְאוּ הַבִּכּוּרִים הַסַּלִּין נִיתָּנִין לַכֹּהֲנִים. דִּכְתִיב וְלָקַח הַכֹּהֵן הַסָּנֶא מִיָּדֶךָ. לְמִי נִצְרְכָה לְרִבִּי יוּדָה. אַף עַל גַּב דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר מַגִּיד וְחוֹזֵר וּמַגִּיד. חֲרֵי שֶׁהֵבִיא מִמִּין אֶחָד קָרָא וְחָזַר וְהֵבִיא מִמִּין אַחֵר חֲרֵי זֶה אֵינוֹ קוֹרֵא. אָמַר רִבִּי יוֹנָתָן תַּנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי כֵּן. וְאָמַרְתָּ וְשָׂמַחְתָּ. חֲוֵי אוֹמֵר עַל הַשִּׂמְחָה.

ח **משנה:** אֵילּוּ קוֹרִין וּמְבִיאִין וְקוֹרִין מִן הָעֲצֶרֶת וְעַד הֶחָג. מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים מִן הַפֵּירוֹת שֶׁבָּהָרִים מִן הַתְּמָרוֹת שֶׁבָּעֲמָקִים וּמִזֵּיתֵי שֶׁמֶן וּמִדְּבַשׁ לַיְרֵדֵן. רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר אֵין מְבִיאִין בִּכּוּרִים מִדְּבַשׁ לַיְרֵדֵן שֶׁאֵינָהּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ.

הלכה: רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֵּן לָקִישׁ. רִבִּי יוֹנָה רִבִּי זְעִירָה בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. שִׁשָּׁה עָשָׂר מִיל חִיזּוֹר לְצִיפּוֹרִין הֵן הֵן אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹנָה מָאן דְּמַקֵּדֵד אִילֵּין שִׁגְרוֹנָיֵיהּ דְּבִישָׁן מִינְהֵן. מָאן דְּמִקֵּדֵד הָדָא בְקֵעַת גִּינֵּיסָר מִינְהֵן. מְתִיבִין לְרִבִּי יוֹנָה. וְהָא כְתִיב וַאוֹמַר אַעֲלֶה אֶתְכֶם מֵעֳנִי מִצְרַיִם אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ. אָמַר לוֹן אֲשֶׁר בָּהּ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ.

תַּנֵּי אֲשֶׁר נְתַתָּהּ לִי. לֹא שֶׁנָּטַלְתִּי לִי מֵעַצְמִי. מַה בֵּינֵיהוֹן. אָמַר רִבִּי אָבִין חֲצִי שִׁבְט מְנַשֶּׁה בֵּינֵיהוֹן. מָאן דְּאָמַר אֲשֶׁר נָתַתִּי לִי וְלֹא שֶׁנָּטַלְתִּי מֵעַצְמִי חֲצִי שִׁבְט מְנַשֶּׁה לֹא נָטְלוּ מֵעַצְמָן. מָאן דְּאָמַר אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ אֲפִילּוּ כֵן אֵינָהּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ.

ט **משנה:** הַקּוֹנֶה שְׁלֹשָׁה אֵילָנוֹת בְּתוֹךְ שֶׁלְּחֲבֵירוֹ מֵבִיא וְקוֹרֵא. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֲפִילּוּ שְׁנַיִם. קָנָה אִילָן וְקָרְקָעוֹ מֵבִיא וְקוֹרֵא. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף בַּעֲלֵי אֲרִיסוּת וַחֲכוֹרוֹת מְבִיאִין וְקוֹרִין.

הלכה: תַּנֵּי חֲכוֹרֵי בָתֵּי אָבוֹת אֵינָן מְבִיאִין. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר הֵן עַצְמָן מְבִיאִין וְקוֹרִין.

רִבִּי זְעִירָה רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בָּחֲכוֹרֵי בָתֵּי אָבוֹת הִיא מַתְנִיתָה. רִבִּי הִילָא רִבִּי יָסִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן בְּבַעֲלֵי אֲרִיסוּת וַחֲכוֹרוֹת הִיא מַתְנִיתָה. הֲווֹן בָּעֵיי מֵימַר מָאן דְּאָמַר בְּבַעֲלֵי אֲרִיסוּת וַחֲכוֹרוֹת הִיא מַתְנִיתָה. הָא בְאָרִיס וְחָכוֹר לֹא. בְּאָרִיס לְשָׁעָה וְחָכוֹר לְשָׁעָה. הָא בְאָרִיס לְעוֹלָם וְבַחָכוֹר לְעוֹלָם מֵבִיא. אָתָא רִבִּי בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אֲפִילּוּ בְאָרִיס לְעוֹלָם וְבַחָכוֹר לְעוֹלָם אֵינוֹ מֵבִיא. לָמָּה. בְּבַעֲלֵי אֲרִיסוּת וַחֲכוֹרוֹת הִיא מַתְנִיתָא.

פרק ב

א משנה: הַתְּרוּמָה וְהַבִּיכּוּרִים חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִיתָה וְחוֹמֶשׁ וַאֲסוּרִין לַזָּרִים וְהֵן נִיכְּסֵי כֹהֵן וְעוֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאָה וּטְעוּנִין רְחִיצַת יָדַיִם וְהֶעֱרֵב שֶׁמֶשׁ. חֲרֵי אֵילּוּ בַתְּרוּמָה וּבַבִּיכּוּרִים מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמַעֲשֵׂר.

הלכה: הַתְּרוּמָה וְהַבִּיכּוּרִין כול׳. כְּתִיב וַאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמוֹתָי. שְׁתֵּי תְרוּמוֹת הַתְּרוּמָה וְהַבִּכּוּרִין. תְּרוּמָה דִכְתִיב וְלֹא יִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא וּמֵתוּ בוֹ כִּי יְחַלְּלוּהוּ. הַבִּיכּוּרִים דִכְתִיב וַהֲבֵאתֶם שָׁמָּה עוֹלוֹתֵיכֶם אֵילּוּ הַבִּיכּוּרִים דִכְתִיב וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ. אוֹ נֹאמַר בַּקָּדָשִׁים הַכָּתוּב מְדַבֵּר. כְּבָר כְּתִיב כֶּרֶת בַּקָּדָשִׁים. וְיֵהָא מִיתָה וְכָרֵת בַּקָּדָשִׁים. וְכִי יֵשׁ מֵת וְחוֹזֵר וּמֵת.

כְּהָדָא דְתַנֵּי הַמֵּת לַחֲמִשִּׁים שָׁנָה מֵת בְּהִיכָּרֵת. לַחֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם מִיתַת שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא. לְשִׁשִּׁים מִיתָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה. לְשִׁבְעִים מִיתָה שֶׁלְּחִיבָּה. לִשְׁמוֹנִים מִיתָה שֶׁלְּזִקְנָה. מִיכָּן וָהֵילְךְ חַיֵּי צַעַר.

מַה חֲמִית מֵימַר מֵת לַחֲמִשִּׁים מֵת בְּהִיכָּרֵת. כְּתִיב אַל תַּכְרִיתוּ אֶת שֵׁבֶט מִשְׁפְּחוֹת הַלֵּוִי וגו׳ וְזֹאת עֲשׂוּ לָהֶם וְחָיוּ וְלֹא יָמוּתוּ. עֲשׂוּ לָהֶם דָּבָר שֶׁלְּתַקָּנָה שֶׁלֹּא יְזוּזוּ עֵינֵיהֶן מִבֵּית קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים. וּכְתִיב וְלֹא יָבוֹאוּ לִרְאוֹת כְּבַלַּע אֶת הַקּוֹדֶשׁ וָמֵתוּ. וּכְתִיב וּמִבֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצְּבָא הָעֲבוֹדָה. רִבִּי אָבִין בְּרֵיהּ דְּרִבִּי תַּנְחוּם בַּר טְרִיפוֹן שָׁמַע לָהּ מִן הָכָא. יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה. צֵא מֵהֶן עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁאֵין בֵּית דִּין שֶׁלְמַעְלָן עוֹנְשִׁין וְכוֹרְתִין. נִמְצֵאת אוֹמֵר הַמֵּת לַחֲמִשִּׁים מֵת בְּהִיכָּרֵת.

לַחֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם מִיתַת שְׁאוּל הַנָּבִיא. רִבִּי אַבָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי פַּפַּי. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסִיכְנִין בְּשֵׁם רִבִּי לֵוִי. בְּכָל עֶצֶב יִהְיֶה מוֹתָר וּדְבַר שְׂפָתַיִם אַךְ לְמַחְסוֹר. חַנָּה עַל יְדֵי שֶׁרִיבְתָּה בִּתְפִילָּתָהּ קִיצְּרָה בְיָמָיו שֶׁלִּשְׁמוּאֵל. שֶׁאָמְרָה וְיָשַׁב שָׁם עַד עוֹלָם. וַהֲלֹא אֵין עוֹלָמוֹ שֶׁלְּלֵוִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים שָׁנָה. דִּכְתִיב וּמִבֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצְּבָא הָעֲבוֹדָה. וְהָיָה דְלוֹן חֲמִשִּׁין וְתַרְתֵּי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן וּשְׁתַּיִם שֶׁגִּמְלַתּוּ.

לְשִׁשִּׁים מִיתָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה. רִבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. כְּתִיב אִם יִרְאֶה אִישׁ בָּאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה הַדּוֹר הָרָע הַזֶּה וגו׳. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁיָּצָא מִמִּצְרַיִם בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעוֹד עָשָׂה בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וָמֵת. נִמְצֵאת אוֹמֵר הַמֵּת לְשִׁשִּׁים שָׁנָה מִיתָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה. וּכְתִיב תָּבוֹא בְכֶלַח אֶלִי קֶבֶר.

לְשִׁבְעִים מִיתָה שֶׁלְּחִיבָּה. יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה. לִשְׁמוֹנִים מִיתָה שֶׁלִּזְקָנָה. שֶׁנֶּאֱמַר וְאִם בִּגְבוּרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה. וְכֵן בַּרְזִלַּיי אוֹמֵר לְדָוִד בֶּן שְׁמוֹנִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם הֲאֵדַע בֵּין טוֹב לָרָע.

אָפַר חֲמִשִּׁים וְעָשָׂה דָבָר שֶׁהוּא בְהִיכָּרֵת אֲבָל רַב חָדֵי. אָפַר שִׁיתִּין וְעָשָׂה דָבָר שֶׁהוּא בָעוֹן מִיתָה אֲבָל חָדֵי. תַּנֵּי רִבִּי חֲנִינָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר זָקֵן שֶׁאָכַל אֶת הַחֵלֶב. וְכִי מִי מוֹדִיעֵינוּ שֶׁהוּא בְהִיכָּרֵת. כְּהָדָא דְתַנֵּי אוֹ שֶׁחִילֵּל אֶת הַשַּׁבָּת מֵת בְּהִיכָּרֵת. אֶלָּא כֵינִי. הַמֵּת לְיוֹם אֶחָד מִיתָה שֶׁלַּזָּעַם. לִשְׁנַיִם מִיתָה שֶׁלְּבֵהָלָה. לִשְׁלֹשָׁה מֵת בַּמַּגֵּפָה. תַּנֵּי רִבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן שָׁאוּל. מֵת בְּאֶחָד בִּשְׁנַיִם בִּשְׁלֹשָׁה בְּהִיכָּרֵת. לְאַרְבָּעָה לַחֲמִשָּׁה מִיתָה הַדּוּפָה. לְשִׁשָּׁה מִיתַת דֶּרֶךְ הָאָרֶץ. לְשִׁבְעָה מִיתָה שֶׁלְּחִיבָּה. מִיכָּן וָאֵילַךְ מֵת בְּיֵיסּוּרִין.

מַה חֲמִית מֵימַר מֵת לִשְׁלֹשָׁה יָמִים מֵת בְּמַגֵּפָה. חִילְּפֵיי בַּר בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ אָמַר שָׁמְעִית קָלֵיהּ דְּרִבִּי דָּרֹשׁ וַיְהִי כַּעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגֹּף יי אֶת נָבָל וַיָּמֹת. תְּלָה לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שִׁבְעַת יְמֵי אֵבְלוֹ שֶׁלֹּא יִתְעָרֵב אֶבְלוֹ עִם הַצַּדִּיק וְעָשָׂה עוֹד שִׁלְשָׁה יָמִים וּמֵת בְּמַגֵּפָה. רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן לַעֲשֶׂרֶת יָמִים אֵין כְּתִיב כָּאן אֶלָּא כַּעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים. תְּלָה לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עֲשָׂרָה יָמִים כַּעֲשֶׂרֶת יָמִים שֶׁבֵּין רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים שֶׁמָּא יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְלֹא עָשָׂה.

כַּהֲנָא שָׁאַל לְרִבִּי זְעִירָא. זָר שֶׁאָכַל תְּרוּמָה. אָמַר לֵיהּ בָּעוֹן מִיתָה. מִן דְּצָלֵי אָמַר לֵיהּ אֲנִי יי הִפְסִיק הָעִנְיָן. רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן זָר שֶׁאָכַל תְּרוּמָה בָּעוֹן מִיתָה. מַתְנִיתָא מְסַיְּיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. אוֹכְלֵי תְרוּמָה בִּזְדוֹן. טָהוֹר שֶׁאָכַל טָהוֹר. וְטָמֵא שֶׁאָכַל טָמֵא. וְטָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא. וְטָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר. בָּעוֹן מִיתָה. אוֹכְלֵי תְרוּמָה בַּכְּהָנִים. טָהוֹר שֶׁאָכַל טָהוֹר כְּמִצְוָתוֹ. טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא בַּעֲשָׂה. טָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר וְטָמֵא שֶׁאָכַל טָמֵא בִּלֹּא תַעֲשֶׂה. מַה חֲמִית מֵימַר טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא בַּעֲשֵׂה. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל וְאַחַר יֹאכַל מִן הַקָּדָשִׁים. מִן הַטְּהוֹרִין וְלֹא מִן הַטְּמֵאִין. כָּל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁהוּא בָּא מִכֹּחַ עֲשֵׂה עֲשֵׂה הוּא.

אָמַר רִבִּי אֲבִינָא. מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר כָּל אֲשֶׁר לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכְלוּ אִין אָנוּ יוֹדְעִין וְכָל אֲשֶׁר אֵין לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא תֹאכְלוּ. לִיתֵּן עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה עַל הַטְּמֵאִים. בְּגִין דִּכְתִיב. הָא אִילּוּ לֹא הָוָה כְתִיב עֲשֵׂה הוּא. חֲרִי כָּל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁהוּא בָּא מִכֹּחַ עֲשֵׂה עֲשֵׂה הוּא.

רִבִּי יָסָא שָׁמַע לָהּ מִן הָכָא הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו יֹאכֵלֻנּוּ. כָּאן הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר אוֹכְלִין בִּקְעָרָה אַחַת. בִּתְרוּמָה אֵין הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר אוֹכְלִין בִּקְעָרָה אַחַת. בְּקָדָשִׁים. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בַּר מַרְיָא אֵין בְּגִין קָדָשִׁים כְּבָר כְּתִיב וְהַבָּשָׂר אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל טָמֵא לֹא יֵאָכֵל.

מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב. הַתְּרוּמָה וְהַבִּיכּוּרִים חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִיתָה. פָּתַר לָהּ בַּכֹּהֲנִים. וְהָא תַנִּינָן חוֹמֶשׁ. וְכִי יֵשׁ חוֹמֶשׁ בַּכֹּהֲנִים. פָּתַר לָהּ. לְצָדָדִין הִיא מַתְנִיתָא. רֵישָׁא בַּכֹּהֲנִים וְסֵיפָא בְּיִשְׂרָאֵל. מַתְנִיתָא מְסַיְּיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. וַאֲסוּרִין לְזָרִים. פָּתַר לָהּ פָּחוֹת מִכְּשִׁיעוּר.

וְהֵן נִיכְּסֵי כֹהֵן. רִבִּי בָּא רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לְךָ נְתַתִּיו לְמִשְׁחָה. לְמָשְׁחָה לִגְדוּלָה. לְמָשְׁחָה לִיסִיכָה. לְמָשְׁחָה לְהַדְלָקָה. הָיִיתִי אוֹמֵר בֵּין טְמֵאִים בֵּין

טְהוֹרִים. רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן לֹא בְּעַרְתִּי מִמֶּנּוּ. מַבְעִיר אַתְּ הַתְּרוּמָה בְּטוּמְאָה. רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר. מְנַיִין לְמַעֲשֵׂר שֶׁיְּהֵא עַצְמוֹ שְׁנִיטְמָא שֶׁאֵין מַדְלִיקִין בּוֹ. תַּלְמוּד לוֹמַר לֹא בְעַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא. רָאוּי לִפְדוֹתוֹ וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. לֹא אַתְיָא דְלֹא אוֹ בְלָקוּחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שֶׁנִּיטְמָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אוֹף בְּבִיכּוּרִין שֶׁנִּיטְמְאוּ דִּבְרֵי הַכֹּל.

הֲרֵי אֵילּוּ בַּתְּרוּמָה [וּבַבִּיכּוּרִין] מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמַעֲשֵׂר. תַּמָּן תַּנִּינָן נוֹטְלִין לְיָדַיִם לְחוּלִין וּלְמַעֲשֵׂר. וְלִתְרוּמָה וּלְקוֹדֶשׁ מַטְבִּילִין. תַּמָּן אַתְּ אָמַר. אֵין הַמַּעֲשֵׂר טָעוּן רְחִיצָה וְהָכָא אַתְּ אָמַר הַמַּעֲשֵׂר טָעוּן רְחִיצָה. הֵן דְּתֵימַר הַמַּעֲשֵׂר טָעוּן רְחִיצָה. רַבָּנִין. הֵן דְּתֵימַר אֵין הַמַּעֲשֵׂר טָעוּן רְחִיצָה. רַבִּי מֵאִיר. תַּמָּן תַּנִּינָן כָּל הַטָּעוּן בִּיאַת מַיִם מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים מְטַמֵּא אֶת הַקּוֹדֶשׁ וּפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה וּמוּתָּר בְּחוּלִין וּבְמַעֲשֵׂר דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹסְרִין בְּמַעֲשֵׂר. וְלֹא שְׁמִיעַ דְּאָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָה. מַהוּ וַחֲכָמִים אוֹסְרִין בְּמַעֲשֵׂר. נִפְסַל גּוּפוֹ מִלּוֹכַל בְּמַעֲשֵׂר. מַיי כְדוֹן. הֵן דְּתֵימַר הַמַּעֲשֵׂר טָעוּן רְחִיצָה בְּרוּצָה לוֹכַל. הֵן דְּתֵימַר אֵין הַמַּעֲשֵׂר טָעוּן רְחִיצָה בְּרוּצָה לִיגַּע. לֹא הוּא רוּצָה לוֹכַל הוּא רוֹצֶה לִיגַּע. אֶלָּא מִשֵּׁם נְטִילַת יָדָיִם. וְהָתַנִּינָן תְּרוּמָה. וְכִי יֵשׁ תְּרוּמָה מִשֵּׁם נְטִילַת יָדָיִם. אֶלָּא בְּחוּלִין שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל גַּב הַקּוֹדֶשׁ. וְחוּלִין שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל גַּב הַקּוֹדֶשׁ לֹא כְחוּלִין הֵן. תִּיפְתָּר אִי כְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אִי כְרִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי צָדוֹק. אִי כְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר דְּתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר מִשּׁוּם רִבִּי מֵאִיר הַיָּדַיִם תְּחִילָּה לְחוּלִין וּשְׁנִיּוֹת לִתְרוּמָה. אִי כְרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי צָדוֹק דְּתַנִּינָן תַּמָּן וְחוּלִין שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל גַּב הַקּוֹדֶשׁ הֲרֵי אֵילּוּ כְחוּלִין. רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי צָדוֹק אוֹמֵר הֲרֵי אֵילּוּ כִתְרוּמָה לְטַמֵּא שְׁנַיִם וְלִפְסוֹל אֶחָד.

ב משנה: יֵשׁ בְּמַעֲשֵׂר וּבְבִיכּוּרִים מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּתְרוּמָה. שֶׁהַמַּעֲשֵׂר וְהַבִּיכּוּרִים טְעוּנִין הֲבָאַת מָקוֹם וּטְעוּנִין וִידּוּי וַאֲסוּרִין לָאוֹנֵן. רִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר. וְחַיָּבִין בַּבִּיעוּר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר. וְאוֹסְרִין כָּל שֶׁהֵן מִלּוֹכַל בִּירוּשָׁלֵם אַף לְזָרִים וְאַף לִבְהֵמָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר. הֲרֵי אֵילּוּ בְּמַעֲשֵׂר וּבְבִכּוּרִים מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּתְרוּמָה.

הלכה: טְעוּנִין הֲבָאַת מָקוֹם. דִּכְתִיב וַהֲבֵאתֶם שָׁמָּה עוֹלוֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם וְאֵת מַעְשְׂרוֹתֵיכֶם וְאֵת תְּרוּמַת יֶדְכֶם. תְּרוּמַת יֶדְכֶם אֵילּוּ הַבִּיכּוּרִים. דִּכְתִיב וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ.

עַד כְּדוֹן מַעֲשֵׂר. בִּיכּוּרִים מְנַיִין. כַּיי דְאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר חָמָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. הַקּוֹדֶשׁ הַקּוֹדֶשׁ הָעֶלְיוֹן מַשְׁמַע.

וּטְעוּנִין וִידּוּי. דִּכְתִיב וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יי אֱלֹהֶיךָ. עַד כְּדוֹן מַעֲשֵׂר. בִּיכּוּרִין מְנַיִין. כַּיי דְאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. הַקּוֹדֶשׁ הָעֶלְיוֹן בְּמַשְׁמַע.

וַאֲסוּרִין לָאוֹנֵן. דִּכְתִיב לֹא אָכַלְתִּי בְאוֹנִי מִמֶּנּוּ. עַד כְּדוֹן מַעֲשֵׂר. בִּיכּוּרִין מְנַיִין. כַּיי דְאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. הַקּוֹדֶשׁ הַקּוֹדֶשׁ הָעֶלְיוֹן בְּמַשְׁמַע.

תַּנִּינָן כָּל אֵילֵּין מִילַּיָּא וְרִבִּי שִׁמְעוֹן פַּלִּיג. גַּבֵּי וִידּוּי לֵית רִבִּי שִׁמְעוֹן פַּלִּיג. וְלֵית רִבִּי שִׁמְעוֹן פַּלִּיג דִּכְתִיב וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ.

כֵּינִי מַתְנִיתָא וְאוֹסְרִין כָּל שֶׁהֵן מִלּוֹכַל בִּירוּשָׁלֵם. רִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר. וְגִידּוּלֵיהֶן אֲסוּרִין מִלּוֹכַל בִּירוּשָׁלֵם וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר. וְאַף לְזָרִים וְאַף לִבְהֵמָה רִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר. וְאוּף רַבָּנִין מוֹדוּי לֵיהּ. מִן דּוּ מָתִיב לוֹן. אֵין אַתֶּם מוֹדִין בָּהֶן מוּתָּרִין לְזָרִים שֶׁהֵן מוּתָּרִין לַאֲכִילַת בְּהֵמָה. וְיֵשׁ מְחִצָּה לַאֲכִילַת זָרִים וְיֵשׁ מְחִצָּה לַאֲכִילַת בְּהֵמָה. כְּשֵׁם שֶׁאֵין מְחִצָּה לְזָרִים כָּךְ אֵין מְחִצָּה לַאֲכִילַת בְּהֵמָה. רַבָּנִין אָמְרִין יְרוּשָׁלֵם עָשׂוּ אוֹתָהּ כְּדָבָר שֶׁאֵין לוֹ מַתִּירִין. כְּמָה דְתֵימַר דָּבָר שֶׁאֵין לוֹ מַתִּירִין אֹסֶר כָּל שֶׁהוּא. וְדִכְוָותֵיהּ יְרוּשָׁלֵם אוֹסֶר כָּל שֶׁהוּא.

מַה פְלִיגִין רִבִּי שִׁמְעוֹן וְרַבָּנִין. בְּגִידּוּלִין. אֲבָל בְּעֵירוּבִין אוּף רִבִּי שִׁמְעוֹן מוֹדֵיי. מַה בֵּין עֵירוּבִין מַה בֵּין גִּידּוּלִין. עֵירוּבִין בְּעֵינָן הֵן. גִּידּוּלִין כְּבָר בָּטְלוּ. כְּמָה דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן מוֹדֵי לְרַבָּנִין בְּעֵירוּבֵי מַעֲשֵׂר. אֲבָל בְּעֵירוּבֵי בִּיכּוּרִין כְּגִידּוּלִין הֵן. וְכֵן הָיָה רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֵין הַבִּיכּוּרִין אוֹסְרִין אֶת עֵירוּבֵיהֶן וְגִידּוּלֵיהֶן מִלּוֹכַל בִּירוּשָׁלֵם. מַה בֵּין מַעֲשֵׂר מַה בֵּין בִּיכּוּרִין. מַעֲשֵׂר אֵין לוֹ עֲלָיָה. בִּכּוּרִים יֵשׁ לָהֶן עֲלָיָה. הֲרֵי מַה דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן מוֹדֵי לְרַבָּנִין בַּדָּבָר שֶׁאֵין לוֹ עֲלָיָה. בִּכּוּרִים יֵשׁ לָהֶן עֲלָיָה. בְּכוּרִים מִיכָּן וְהָלְאָה הַסְּאָה שֶׁהֶעֱלָה מִתּוֹךְ סְאָה שֶׁהוּא טְעוּנָה מְחִיצָה וּטְעוּנָה הֲנָיָה. וְרַבָּנִין אָמְרִין כּוּלְּהֶן טְעוּנוֹת מְחִיצָה וּטְעוּנוֹת הֲנָיָה. עֲלָיָה. מוֹדֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּאוֹתָהּ הַסְּאָה שֶׁהֶעֱלָה מִתּוֹךְ סְאָה שֶׁהוּא טְעוּנָה מְחִיצָה וּטְעוּנָה הֲנָיָה. וְרַבָּנִין אָמְרִין כּוּלְּהֶן טְעוּנוֹת מְחִיצָה וּטְעוּנוֹת הֲנָיָה.

רִבִּי יוֹחָנָן אָזַל לְחַד אָתָר אָמַר אֲנָא בֶּן עַזַּיי דְּהָכָא. אָתָא חַד סָב שָׁאַל לֵיהּ. אָמַר גִּידּוּלֵי תְרוּמָה תְּרוּמָה וְגִידּוּלֵי גִידּוּלִין חוּלִין. אֲבָל טֶבֶל וּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן וּפְסִיחֵי שְׁבִיעִית וּתְרוּמַת חוּץ לָאָרֶץ הַמְדוּמָּע וְהַבִּיכּוּרִין גִּידּוּלֵיהֶן חוּלִין. תַּמָּן אַתְּ אָמַר גִּידּוּלֵיהֶן מוּתָּרִין. וְהָכָא אַתְּ אָמַר גִּידּוּלֵיהֶן אֲסוּרִין. אָמַר לֵיהּ. הֵן דְּתֵימַר גִּידּוּלֵיהֶן מוּתָּרִין בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָלָה. וְהֵן דְּתֵימַר גִּידּוּלֵיהֶן אֲסוּרִין בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלָה. אָמַר לֵיהּ וְהָתַנִּינָן אִי זֶהוּ דָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלָה. כְּגוֹן הַלּוּף וְהַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים. וְהַלּוּף וְהַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים חַיָּבִין בְּבִיכּוּרִים. אָמַר אָזַל בֶּן עַזַּאי דְּהָכָא אַתְּ אָמַר. שָׁאַל לְרִבִּי יַנַּאי. אָמַר לֵיהּ לְמַעֲשֵׂר הוּשְׁבָה דָּבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלָה.

מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. תַּמָּן אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. לְקַרְנָהּ שֶׁלְּנְבֵילָה הוּשְׁבָה. אָמַר לֵיהּ לֹא כֵן אֵילְפָן רִבִּי. רָאִיתִי כִגְרִיס שְׁנַיִם. וְאָמַר אוּף הָכָא וְגִידּוּלֵיהֶן. וְעוֹד מִן הָדָא. לֹא תוּכַל לֶאֱכֹל בִּשְׁעָרֶיךָ מַעֲשַׂר דְּגָנְךָ. בְּאֵי זֶה מַעֲשֵׂר אָמְרוּ. בְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי הַשָּׁהוּר שֶׁנִּכְנַס לִירוּשָׁלֵם וְיָצָא. וְעוֹד מִן הָדָא דְתַנֵּי לָהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן. תַּנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן יֵשׁ בְּמַעֲשֵׂר שֶׁהַמַּעֲשֵׂר אוֹסֵר דָּמָיו וְעֵירוּבָיו וְקַנְקָנָיו וְסָפֵק עֵירוּבוֹ כָּל שֶׁהוּא וְאֵין מַדְלִיקִין בּוֹ. וְאָמַר אוּף בְּגִידּוּלִין כֵּן. אָמַר רִבִּי הִילָא הֵן דְּתֵימַר גִּידּוּלֵיהֶן אֲסוּרִין רַבָּנִין. וְהֵן דְּתֵימַר גִּידּוּלֵיהֶן מוּתָּרִין רִבִּי שִׁמְעוֹן. אָמְרוּ לֵיהּ. וְהָתַנִּינָן גִּידּוּלֵי הֶקְדֵּשׁ וּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי חוּלִין וּפוֹדֶה

אוֹתָן בִּזְמַן זַרְעוֹ. לְאֵי זֶה דָּבָר הוּא פּוֹדֶה אוֹתָן. לֹא מִפְּנֵי קְדוּשָׁה שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן. אוֹף הָכָא יִטְעֲנוּ מְחִיצָה מִפְּנֵי קְדוּשָׁה שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן. רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. הֶן דְּתֵימַר גִּידּוּלֵיהֶן אֲסוּרִין אִיסּוּר מְחִיצָה. וְהֶן דְּתֵימַר גִּידּוּלֵיהֶן מוּתָּרִין הֵיתֵר זָרוּת. חֲרֵי אֵילּוּ בְּמַעֲשֵׂר וּבְבִיכּוּרִין מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּתְרוּמָה.

תַּמָּן תַּנִּינָן וְגַם נְתַתִּיו זוֹ תְרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר. תַּמָּן אַתְּ אָמַר תְּרוּמָה טְעוּנָה וִידּוּי. וְהָכָא אַתְּ אָמַר תְּרוּמָה אֵין טְעוּנָה וִידּוּי. אָמַר רִבִּי הִילָא תַּנָּיֵי תַּמָּן הַתְּרוּמָה וְהַבְּכוּרִים. אֶחָד הַנּוֹתְנָן וְאֶחָד הַנּוֹטְלָן טְעוּנִין וִידּוּי. אָמַר רִבִּי זְעִירָה רַבָּנִין דְּתַמָּן סָבְרִין וְרַבָּנִין דְּהָכָא אָמְרִין מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַעֲשֵׂר בְּפְנֵי עַצְמוֹ מִתְוַדֶּה. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּרוּמָה בְּפְנֵי עַצְמוֹ אֵינוֹ מִתְוַדֶּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר יֵשׁ לָהֶן עֲרֵי מִקְלָט. מַה נָן קַיָּימִין. אִם בִּתְרוּמָה וּמַעֲשֵׂר שֶׁלּוֹ הֵן. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בִּתְרוּמָה. אָמַר רִבִּי הִילָא שְׁמָעְנָן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַעֲשֵׂר בְּפְנֵי עַצְמוֹ מִתְוַדֶּה. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בִּיכּוּרִין בְּפְנֵי עַצְמָן מִתְוַודֶּה. שְׁמָעְנָן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּרוּמָה בְּפְנֵי עַצְמָהּ מִתְוַדֶּה.

ג משנה: יֵשׁ בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּבִיכּוּרִים. שֶׁהַתְּרוּמָה וְהַמַּעֲשֵׂר אוֹסְרִין אֶת הַגּוֹרֶן וְיֵשׁ לָהֶן שִׁיעוּר וְנוֹהֲגִין בְּכָל הָפֵּירוֹת בִּפְנֵי הַבַּיִת וּשְׁלֹא בִּפְנֵי הַבַּיִת וּבָאֲרִיסִין וּבֶחָכוֹרוֹת וּבַסִּיקָרִיקוֹן וּבַגּוֹזָלָן. חֲרֵי אֵילּוּ בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּבִיכּוּרִין. יֵשׁ בְּבִיכּוּרִין מַה שֶּׁאֵין בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר. שֶׁהַבִּיכּוּרִים נִקְנִין בִּמְחוּבָּר לַקַּרְקַע עוֹשֶׂה אָדָם כָּל שֶׁדְּהוּ בִּיכּוּרִים וְחַיָּיב בְּאַחֲרָיוּתָם וּטְעוּנִין קָרְבָּן וְשִׁיר וּתְנוּפָה וְלִינָה. תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שָׁוָה לַבִּיכּוּרִים בִּשְׁתֵּי דְּרָכִים וְלַתְּרוּמָה בִּשְׁתֵּי דְּרָכִים. נִיטֶּלֶת מִן הַטְּהוֹרָה עַל הַטְּמֵאָה וְשֶׁלֹּא מִן הַמּוּקָּף כְּבִיכּוּרִים. וְאוֹסֶר אֶת הַגּוֹרֶן וְיֵשׁ לָהּ שִׁיעוּר כִּתְרוּמָה.

הלכה: נִיחָא הַתְּרוּמָה אוֹסֶרֶת אֶת הַגּוֹרֶן. תִּיפְתָּר שֶׁהִקְדִּימוֹ בְּשִׁבָּלִים. דְּאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁהִקְדִּימוֹ בְּשִׁבָּלִים פָּטוּר מִתְּרוּמָה גְּדוֹלָה.

נִיקְנִין בְּמְחוּבָּר לַקַּרְקַע דִּכְתִיב בִּכּוּרֵי כָל אֲשֶׁר בְּאַרְצָם.

עוֹשֶׂה אָדָם אֶת כָּל שֶׁדְּהוּ בִּכּוּרִים. דִּכְתִיב וְרֵאשִׁית כָּל בִּכּוּרֵי כֹל.

וְחַיָּיבִין בְּאַחֲרָיוּתָן דִּכְתִיב רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ.

וּטְעוּנִין קָרְבָּן. נֶאֱמַר כָּאן שִׂמְחָה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן שִׂמְחָה. מַה שִׂמְחָה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן שְׁלָמִים אַף כָּאן שְׁלָמִים.

וְשִׁיר. נֶאֱמַר כָּאן שִׁיר וְנֶאֱמַר לְהַלָּן וְהִנִּיף לָהֶם כְּשִׁיר עֲגָבִים.

וּתְנוּפָה. דִּכְתִיב וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ וְהִנִּיחוֹ. לְרַבּוֹת הַבִּיכּוּרִין שֶׁיִּטְעֲנוּ תְנוּפָה כְּרִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב.

וְלִינָה. דִּכְתִיב וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאׇהָלֶיךָ. הָא כָּל הַפּוֹנוֹת שֶׁאַתָּה פוֹנֶה לֹא יְהוּ אֶלָּא בַבּוֹקֶר. אָמַר רִבִּי יוֹנָה הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁאֵין עִמָּהֶן קָרְבָּן. אֲבָל יֵשׁ עִמָּהֶן קָרְבָּן בְּלֹא כָךְ טָעוּן לִינָה מַחְמַת הַקָּרְבָּן.

רִבִּי יוֹנָה אָמַר רִבִּי מַיְיסָא וְחַד מִן רַבָּנִין. חַד מִינְהוֹן אָמַר זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַפֵּירוֹת הַטְּמֵאִין חַיָּיבִין בְּבִיכּוּרִים. וְחָרָנָה אָמַר מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁהִקְדִּימוֹ בַּשִּׁבֳּלִין פָּטוּר מִתְּרוּמָה גְּדוֹלָה.

ד משנה: אֶתְרוֹג שָׁוֶה לָאִילָן בִּשְׁלֹשָׁה דְּרָכִים וְלַיָּרָק בְּדֶרֶךְ אֶחָד. שָׁוֶה לָאִילָן בָּעָרְלָה וּבָרְבָעִי וּבַשְּׁבִיעִית. וְלַיָּרָק שֶׁבִּשְׁעַת לְקִיטָתוֹ אִישׁוּרוֹ דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל. רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר שָׁוֶה לָאִילָן בְּכָל דָּבָר.

הלכה: אִם לָאִילָן לָמָּה לַיָּרָק. אִם לַיָּרָק לָמָּה לָאִילָן. תַּמָּן אָמְרִין נִכְנַס מִשִּׁשִּׁית לַשְּׁבִיעִית חֲרֵי הוּא לַבָּעָלִין כְּאִילָן וּפָטוּר מִמַּעְשְׂרוֹת כְּיָרָק. אָמַר לוֹן רַב הַמְנוּנָא. אָמְרִין דְּבַתְרָהּ. נִכְנַס מִשְּׁבִיעִית לַשְּׁמִינִית חֲרֵי הֶבְקֵר כְּאִילָן. וְחַיָּיב בְּמַעְשְׂרוֹת כְּיָרָק. וְהֶבְקֵר חַיָּיב בְּמַעְשְׂרוֹת.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בִּשְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ אַתְּ מְהַלֵּךְ בּוֹ כְּיָרָק. וּבַשְּׁבִיעִית אַתְּ מְהַלֵּךְ בּוֹ כְּאִילָן. הֵיךְ עֲבִידָא. מֵחֲמִישִׁית לְשִׁשִּׁית שִׁשִּׁית. מִשִּׁשִּׁית לַשְּׁבִיעִית שִׁשִּׁית. נִכְנַס מֵחֲמִישִׁית לַשִּׁשִּׁית לַשְּׁבִיעִית. לְקָטָן בַּשְּׁבִיעִית שִׁשִּׁית. לְקָטָן מִשִּׁשִּׁית חֲמִישִׁית. נִכְנַס מִשִּׁשִּׁית לַשְּׁבִיעִית לַשְּׁמִינִית. לְקָטוֹ בַּשְּׁמִינִית שְׁמִינִית. רַבּוֹתֵינוּ חָזְרוּ וְנִמְנוּ אֶתְרוֹג בִּשְׁעַת לְקִיטָתוֹ עיישׁוּרוֹ לְמַעְשְׂרוֹת וְלַשְּׁבִיעִית.

רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הַכֹּל מוֹדִין שֶׁרֹּאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלּוֹ בְּט״ו בִּשְׁבָט. רִבִּי יוֹחָנָן שָׁאַל לְרִבִּי יוֹנָתָן. כְּסִדְרָן שֶׁלְּשָׁנִים אוֹ כְסִדְרָן שֶׁלִּתְקוּפוֹת. אָמַר לֵיהּ כְּסִדְרָן שֶׁלְּשָׁנִים וַאֲפִילּוּ שָׁנָה מְעוּבֶּרֶת.

מַעֲשֶׂה בְּרִבִּי עֲקִיבָה שֶׁלָּקַט אֶתְרוֹג וְנָהַג עָלָיו חוּמְרֵי בֵית שַׁמַּי וְחוּמְרֵי בֵית הִלֵּל. לָמָּה לִי [אֶתְרוֹג] אֲפִילּוּ שְׁאָר כָּל הָאִילָן. תַּנֵּי כְּחוּמְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּכְחוּמְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרִבִּי לִיעֶזֶר לֹא מִן בֵּית הִלֵּל אִינּוּן הֲווֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן. תִּיפְתָּר בְּשֶׁחָנַט קוֹדֶם לְט״ו בִּשְׁבָט שֶׁלַּשְּׁנִיָּה וְנִכְנְסָה שְׁלִישִׁית. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל עִישּׁוּרוֹ עָנִי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לִיעֶזֶר עִישּׁוּרוֹ שֵׁינִי. מַה עָשָׂה לוֹ. קָרָא שֵׁם לְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁבּוֹ וּפְדָיָיו וְנוֹתְנוֹ לָעָנִי.

ה משנה: דַּם מְהַלְכֵי שְׁתַּיִם שֶׁוֶה לְדַם בְּהֵמָה לְהַכְשִׁיר אֶת הַזְּרָעִים. וְדַם הַשֶּׁרֶץ אֵין חַיָּבִין עָלָיו.

הלכה: רִבִּי בָּא רַב הוּנָא בְשֵׁם רַב. אִם הִתְרוּ בוֹ לוֹקֶה. וְהָתַנִּינָן דַּם הַשֶּׁרֶץ אֵין חַיָּבִין עָלָיו. אָמַר רִבִּי בָּא אֵין חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. וְהָתַנֵּי דַּם מְהַלְכֵי שְׁתַּיִם שֶׁאֵין בּוֹ טוּמְאָה קַלָּה. דַּם הַשֶּׁרֶץ שֶׁאֵין בּוֹ טוּמְאָה חֲמוּרָה. אָמַר רִבִּי חִייָא בַּר אָדָא הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁהִתְרוּ בוֹ מִשּׁוּם דָּם. אֲבָל אִם הִתְרוּ בוֹ מִשּׁוּם שֶׁקֶץ לוֹקֶה.

ו משנה: כּוֹי יֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שֶׁוֶה לַחַיָּה וְיֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שֶׁוֶה לַבְּהֵמָה וְיֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שֶׁוֶה לַבְּהֵמָה וְלַחַיָּה וְיֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שֶׁאֵינוֹ שָׁוֶה לֹא לַבְּהֵמָה וְלֹא לַחַיָּה. כֵּיצַד שָׁוֶה לַחַיָּה. דָּמוֹ טָעוּן כִּיסּוּי כְּדַם חַיָּה וְאֵין שׁוֹחֲטִים אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב. וְאִם שְׁחָטוֹ אֵין מְכַסִּין אֶת דָּמוֹ. וְחֶלְבּוֹ מִטַּמֵּא בְּטוּמְאַת נְבֵילָה כַּחַיָּה. וְטוּמְאָתוֹ בְּסָפֵק וְאֵין פּוֹדִין בּוֹ פֶּטֶר חֲמוֹר. כֵּיצַד שָׁוֶה לַבְּהֵמָה. חֶלְבּוֹ אָסוּר כְּחֶלֶב בְּהֵמָה וְאֵין חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. וְאֵינוֹ נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר לֶאֱכוֹל בִּירוּשָׁלֵם וְחַיָּב בִּזְרוֹעַ וּבִלְחָיַיִם וּבַקֵּיבָה. רִבִּי לָעְזָר פּוֹטֵר שֶׁהַמּוֹצִיא מַחֲבֵירוֹ עָלָיו הָרְאָיָה. כֵּיצַד אֵינוֹ שָׁוֶה לַחַיָּה וְלַבְּהֵמָה. אָסוּר מִשּׁוּם כִּלְאַיִם עִם הַחַיָּה וְעִם הַבְּהֵמָה. הַכּוֹתֵב חַיָּיתוֹ וּבְהֶמְתּוֹ לִבְנוֹ לֹא כָתַב לוֹ אֶת הַכּוֹי. אִם אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה חַיָּה אוֹ בְּהֵמָה הֲרֵי הוּא נָזִיר. וּשְׁאָר כָּל הַדְּרָכָיו שָׁוִים לַחַיָּה וְלַבְּהֵמָה וְטָעוּן שְׁחִיטָה כָּזֶה וְכָזֶה. וּמְטַמֵּא מִשּׁוּם נְבֵלָה וּמִשּׁוּם אֵבֶר מִן הַחַי כָּזֶה וְכָזֶה.

הלכה: אֵי זֶהוּ כּוֹי. אָמַר רִבִּי לָעְזָר עַז שֶׁעָלָה עַל גַּבֵּי צְבִי וּצְבִי שֶׁעָלָה עַל גַּבֵּי עִיזָּה. וְרַבָּנִין אָמְרִין מִין הוּא עִיקָּרוֹ וְלֹא יָכְלוּ חֲכָמִים לַעֲמוֹד עָלָיו.

פָּדוּי בְּכוֹי חוֹזֵר וּפוֹדֶה בְשֶׂה. לְפִיכָךְ אִם מֵת אֶחָד מֵהֶן הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵירוֹ עָלָיו הָרְאָיָה.

מַתְנִיתָא דְלָא כְרִבִּי לָעְזָר. דְּתַנֵּי רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר כּוֹי (אֵין) חַיָּבִין עַל חֶלְבּוֹ אָשָׁם תָּלוּי. מַתְנִיתָא דְלֹא כְרַב. דְּרַב [אָמַר] כָּל שֶׁאֵיפְשַׁר לַעֲמוֹד עַל וַודָּאוֹ לֹא יְהוּ חַיָּבִין עַל סְפֵיקוֹ אָשָׁם תָּלוּי. פָּתַר לָהּ חֲלוּקִין עַל דִּבְרֵי רִבִּי לָעְזָר.

וְאַפִּילוּ בַּשָּׁעָה שֶׁהָיוּ לוֹקְחִין בְּהֵמָה לִבְשַׂר תַּאֲוָה אֵינוֹ נִלְקָח מַעֲשֵׂר לֵיאָכֵל בִּירוּשָׁלֵם.

וְחַיָּיב בִּזְרוֹעַ וּבִלְחָיַיִם וּבַקֵּיבָה. רִבִּי לָעְזָר פּוֹטֵר. רִבִּי לָעְזָר דּוּ אָמַר עַכְשָׁיו הוּא נִסְתַּפֵּק לוֹ דּוּ אָמַר פָּטוּר. וְרַבָּנִין דִּינוּן מָרִין מִין הוּא עִיקָּרוֹ. אִינּוּן אָמְרִין חַיָּיב.

מַתְנִיתָא דְלָא כְרִבִּי. דְּתַנֵּי הִקְדִּישׁ חַיָּיתוֹ וּבְהֶמְתּוֹ לֹא הִקְדִּישׁ אֶת הַכּוֹי. רִבִּי אוֹמֵר הִקְדִּישׁ אֶת הַכּוֹי.

אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה חַיָּה. נָזִיר. שֶׁזֶּה בְּהֵמָה. נָזִיר. שֶׁאֵין זֶה חַיָּה. נָזִיר. שֶׁאֵין זֶה בְּהֵמָה. נָזִיר. שֶׁזֶּה חַיָּה וּבְהֵמָה. נָזִיר. שֶׁאֵין זֶה לֹא חַיָּה וְלֹא בְּהֵמָה. נָזִיר.

רִבִּי חַגַּיי בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. לָמָּה לֹא תַנִּינָן הָרוֹבֵעַ וְהַנִּרְבָּע מִפְּנֵי חַיָּיב. אָמַר לֵיהּ תַּנֵּיתַהּ בְּסוֹפָהּ וּשְׁאָר כָּל דְּרָכָיו שָׁוִין לַחַיָּה וְלַבְּהֵמָה.

פרק ג

א משנה: כֵּיצַד מַפְרִישִׁין אֶת הַבִּיכּוּרִין. יוֹרֵד אָדָם לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ וְרוֹאֶה תְּאֵינָה שֶׁבִּיכֵּירָה אֶשְׁכּוֹל שֶׁבִּיכֵּר רִימּוֹן שֶׁבִּיכֵּר קוֹשְׁרָן בְּגֶמִי וְאוֹמֵר הֲרֵי אֵלּוּ בִּיכּוּרִים. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה כָּן חוֹזֵר וְקוֹרֵא אוֹתָם בִּיכּוּרִין מֵאַחַר שֶׁיִּתָּלְשׁוּ מִן הַקַּרְקַע.

הלכה: כֵּיצַד מַפְרִישִׁין אֶת הַבִּיכּוּרִין כול׳. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן לֹא קָרָא שָׁם בְּתָלוּשׁ לֹא קִידְּשׁוּ אֵינָן מְדַמְּעִין אֵין חַיָּיב עֲלֵיהֶן חוֹמֶשׁ וְאֵין לוֹקִין עֲלֵיהֶן חוּץ לַחוֹמָה. מַה טַעֲמָא דְרַבָּנִין. וְעַתָּה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה. בְּשָׁעַת הֲבָאָה פְּרִי אַף בְּשָׁעַת הַפְרָשָׁה. אֲפִילוּ בוֹסֵר אֲפִילוּ פַגִּים. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן מַה בְּשָׁעַת הֲבָאָה פְּרִי אַף בְּשָׁעַת הַפְרָשָׁה פְּרִי.

רִבִּי זְעִירָא בָּעֵי. בִּיכּוּרֵי יִיחוּר מַהוּ שֶׁיַּתִּירוּ חֲנָטוֹ.

תַּנֵּי הַבִּיכּוּרִים אֶחָד מִשִּׁשִּׁים. רֵאשִׁית הַגֵּז אֶחָד מִשִּׁשִּׁים. תְּרוּמָה טְמֵיאָה אֶחָד מִשִּׁשִּׁים. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל הַבִּיכּוּרִים אֶחָד מִשִּׁשִּׁים. פֵּיאָה אֶחָד מִשִּׁשִּׁים. רֵאשִׁית הַגֵּז אֶחָד מִשִּׁשִּׁים. תְּרוּמָה טְמֵיאָה אֶחָד מִשִּׁשִּׁים. תְּרוּמָה שֶׁאֵין הַכֹּהֲנִים מַקְפִּידִין עָלֶיהָ אֶחָד מִשִּׁשִּׁים. מַה אִית לָךְ. כְּגוֹן תְּרוּמַת הַכְּלִיסִין וְהֶחָרוּבִין וּשְׁעוֹרִין שֶׁבְּאֲדוֹם.

ב משנה: כֵּיצַד מַעֲלִין אֶת הַבִּיכּוּרִים. כָּל הָעֲיָרוֹת שֶׁבַּמַּעֲמָד מִתְכַּנְּסוֹת לְעִירוֹ שֶׁלַּמַּעֲמָד וְלָנִין בִּרְחוֹבָהּ שֶׁלָּעִיר וְלֹא הָיוּ נִכְנָסִין לַבָּתִּים וְלַמַּשְׁכִּים הָיָה הַמְמוּנֶּה אוֹמֵר לָהֶם קוּמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֶל בֵּית יי אֱלֹהֵינוּ.

הלכה: כְּגוֹן יְהוֹרָיב וּמַכְּירָיו.

וְלִינוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. תַּנָּא רִבִּי חַלַפְתָּא בֶּן שָׁאוּל מִפְּנֵי אוֹהֶל טוּמְאָה.

בָּרוּךְ הָיוּ אוֹמְרִים שָׂמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית יי נֵלֵךְ. בִּרוּשָׁלַם הָיוּ אוֹמְרִים עוֹמְדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ בִּשְׁעָרַיִךְ יְרוּשָׁלָם. בְּהַר הַבַּיִת הָיוּ אוֹמְרִים הַלְלוּ יָ׳הּ הַלְלוּ אֶל בְּקָדְשׁוֹ כול׳. בָּעֲזָרָה הָיוּ אוֹמְרִים כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָ׳הּ הַלְלוּ יָ׳הּ.

ג משנה: הַקְּרוֹבִים מְבִיאִין תְּאֵינִים וַעֲנָבִים וְהָרְחוֹקִים מְבִיאִין גְּרוֹגְּרוֹת וְצִימּוּקִים. וְהַשּׁוֹר הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶן וְקַרְנָיו מְצוּפּוֹת זָהָב וַעֲטָרָה שֶׁלְזַיִת בְּרֹאשׁוֹ. הֶחָלִיל מַכֶּה לְפָנֵיהֶן עַד שֶׁהֵן מַגִּיעִין קָרוֹב לִירוּשָׁלַם. הִגִּיעוּ קָרוֹב לִירוּשָׁלַם שָׁלְחוּ לְפָנֵיהֶן וְעִיטְרוּ אֶת בֵּיכּוּרֵיהֶן. הַפַּחוֹת הַסְּגָנִים וְהַגִּזְבָּרִים יוֹצְאִין לְקָרָאתָן. לְפִי כְבוֹד הַנִּכְנָסִין הָיוּ יוֹצְאִין. כָּל בַּעֲלֵי אוּמָנִיּוֹת שֶׁבִּירוּשָׁלַם עוֹמְדִים בְּפָנֵיהֶן וְשׁוֹאֲלִין בִּשְׁלוֹמָם אַחֵינוּ אַנְשֵׁי מָקוֹם פְּלוֹנִי בָּאתֶם בְּשָׁלוֹם.

הלכה: עַד הֵיכָן. עַד כְּדֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לִתְרוֹם מִן הַמּוּבְחָר. בִּיקֵּשׁ לְהָבִיא דְּבֵילָה. נֹאמַר אִם הָיְתָה קְעִילִית מֵבִיא. אִם הָיְתָה בּוֹצְרִית אֵינוֹ מֵבִיא.

פְּשִׁיטָא שֶׁהוּא מַקְרִיב שְׁלָמִים. רִבִּי אִימִּי אָמַר מַקְרִיב שְׁלָמִים. רַב אָמַר מְקִיצִין בָּהֶן אֶת הַמִּזְבֵּחַ. רִבִּי זְעִירָא בָּעֵי. יָחִיד שֶׁנִּתְעַצֵּל וְלֹא בָא מֵבִיא גְּדִי וְקַרְנָיו מְצוּפּוֹת כֶּסֶף.

וַעֲטָרָה שֶׁלְזַיִת בְּרֹאשׁוֹ. שֶׁהוּא מִמִּין שִׁבְעָה.

תַּנֵּי מִי שֶׁהָיוּ בִּיכּוּרָיו גְּרוֹגְרוֹת הָיָה מְעַטְּרָן תְּאֵינִים. וְצִימּוּקִים הָיָה מְעַטְּרָן עֲנָבִים.

וְכִי יֵשׁ קָטוֹן וְגָדוֹל בִּירוּשָׁלֵם. אֶלָּא כִּינִי מַתְנִיתָא בְּאוֹכְלוֹסִין. לְפִי רוֹב נִכְנָסִין הָיוּ יוֹצְאִין.

וְלֹא כֵן תַּנֵּי תָּקוֹם וְהָדַרְתָּ. מַה קִימָה שֶׁאֵין בָּהּ חִסָּרוֹן כִּיס אַף הֲידּוּר שֶׁאֵין בָּהּ חִסָּרוֹן כִּיס. שַׁנְיָיא הִיא הָכָא שֶׁהוּא אַחַת לְקִיצִים. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי חוּנָא בַּר חִיָּיא. בּוֹא וּרְאֵה כַּמָּה גָּדוֹל כּוֹחָן שֶׁלְעוֹשֵׂי מִצְווֹת. שֶׁמִּפְּנֵי זָקֵן אֵין עוֹמְדִין וּמִפְּנֵי עוֹשֵׂי מִצְווֹת עוֹמְדִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן אִילֵּין דְּקַיְימִין מִן קוֹמֵי מֵיתָא לָא מִן קוֹמֵי מֵיתָא אִינּוּן קַיְימִין לוֹן אֶלָּא מִן קוֹמֵי אִילֵּין דִּגְמָלִים לֵיהּ חֶסֶד.

עַד כַּמָּה אָדָם צָרִיךְ לַעֲמוֹד מִפְּנֵי זָקֵן. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. פַּעֲמַיִים בַּיּוֹם. רִבִּי לָעְזָר אָמַר פַּעַם אַחַת בַּיּוֹם. לֹא כֵן תַּנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. מְנַיִין לַזָּקֵן שֶׁלֹּא יַטְרִיחַ. תַּלְמוּד לוֹמַר וָזָקֵן וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן נִיחָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר לֹא יָקוֹם כָּל עִיקָּר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. דְּלָא יֵיחְמֵי סַיְיעְתָּא דְּסַבִּין וְעָבַר קוֹמֵיהוֹן לוֹן מִן קוֹמוֹי. כְּשֵׁם שֶׁהֵן חֲלוּקִין כָּאן כָּךְ הֵן חֲלוּקִין בִּשְׁאֵילַת שָׁלוֹם.

רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי חֲנִינָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי אֶבְדּוּמָא דְמִן חֵיפָה. לְזָקֵן אַרְבַּע אֲמוֹת עָבַר יֵשֵׁב לוֹ. כֹּהֵן גָּדוֹל מִשֶּׁהוּא רוֹאֵהוּ וְעַד שֶׁהוּא נִכְסָה מִמֶּנּוּ. מַה טַעֲמָא וְהָיָה כְּצֵאת מֹשֶׁה הָאֹהֱלָה יָקוּמוּ כָּל הָעָם וגו׳. תֵּרֵין אֲמוֹרִין. חַד אָמַר לִשְׁבָח וְחַד אָמַר לִגְנַאי. מָאן דְּאָמַר לִשְׁבָח. מֵיחְמֵי צַדִּיקָא וּמְזַבֵּי. וּמָאן דְּאָמַר לִגְנַאי. חֲזִי שֶׁקֵּי חֲזִי בָּרְעִין אֲכִיל מִן יְהוּדַאי שָׁתֵי מִן יְהוּדַאי. כָּל מִדְּלֵיהּ מִן יְהוּדַאי.

אָרוֹן פָּנָיו כְּלַפֵּי הָעָם וְהַכַּהֲנִים כְּלַפֵּי הָעָם. וְיִשְׂרָאֵל פְּנֵיהֶן כְּלַפֵּי הַקּוֹדֶשׁ.

אָמַר רִבִּי לָעְזָר. אֵין הַתּוֹרָה עוֹמֶדֶת מִפְּנֵי בְּנָהּ. שְׁמוּאֵל אָמַר אֵין עוֹמְדִין מִפְּנֵי חָבֵר. רִבִּי הִילָא רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי הֲווֹן יְתִיבִין. עָבַר שְׁמוּאֵל בַּר בָּא וְקָמוּ לוֹן מִן קוֹמוֹי. אָמַר לוֹן. תַּרְתֵּיי גַּבְכוֹן. חָדָא שֶׁאֵינִי זָקֵן. וְחָדָא שֶׁאֵין הַתּוֹרָה עוֹמֶדֶת מִפְּנֵי בְּנָהּ.

אָמַר רִבִּי זְעִירָא. רִבִּי אָחָא מַפְסִיק וְקָאֵים דּוּ חֲשַׁשׁ כְּהָדֵין תַּנָּיָא. דְּתַנֵּי כּוֹתְבֵי סְפָרִים תְּפִילִּין וּמְזוּזוֹת מַפְסִיקִין לְקְרִיַת שְׁמַע וְאֵין מַפְסִיקִין לִתְפִילָּה. רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן עֲקַבְיָה אוֹמֵר כְּשֵׁם שֶׁמַּפְסִיקִין לְקְרִיַת שְׁמַע כָּךְ מַפְסִיקִין לִתְפִילָּה וְלִתְפִילִּין וְלִשְׁאָר מִצְוֹתֶיהָ שֶׁלְתּוֹרָה.

חִזְקִיָּה בְּרִיבִּי מִן דַּהֲוָה לָעֵי בְּאוֹרַיְתָא כָּל צוֹרְכֵיהּ הֲוָה אָזִיל וְיתִיב לֵיהּ קוֹמֵי בֵּית וַועֲדָא בְּגִין מֵיחְמֵי סַבִּין וּמֵיקָם לֵיהּ מִן קוֹמֵיהוֹן. יְהוּדָה בַּר חִיָּיה הֲוָה יְלִיף סְלִיק וּשְׁאֵיל בִּשְׁלָמֵיהּ דְּרִבִּי יַנַּאי חָמוּהּ מֵעֲרֶב שַׁבָּת לְעֲרֶב שַׁבָּת. וַהֲוָה יְתִיב לֵיהּ עַל אָתָר תְּלִי בְּגִין מֵיחְמִינֵיהּ וּמֵקִים לֵיהּ מִן קוֹמוֹי. אָמְרִין לֵיהּ תַּלְמִידוֹי. לֹא כֵן אַלְפָּן רִבִּי. לְזָקֵן אַרְבַּע אַמּוֹת. אָמַר לוֹן אֵין יְשִׁיבָה לִפְנֵי סִינַי. חַד זְמָן עָנִי מַסִּיק. אָמַר לֵית אֵיפְשַׁר דִּיהוּדָה בְּרֵי מְשַׁנֵּי מִנְהָגֵיהּ. אָמַר לֵית אֵיפְשַׁר דְּלָא יְגִיעוּן יִיסּוּרִין בְּהַהוּא גּוּפָא צַדִּיקָא. מִסְתַּבְּרָא שֶׁאֵין לָנוּ יְהוּדָה בְּרִיבִּי.

רִבִּי מֵאִיר חֲמֵי אֲפִילּוּ סָב עַם הָאָרֶץ וּמֵקִים לֵיהּ מִן קוֹמוֹי וְאָמַר לֹא מַגָּן מַאֲרִיךְ יָמִים. רִבִּי חֲנִינָא מָחֵי מָאן דְּלָא קָאִים מִקּוֹמוֹי וַהֲוָה אָמַר לֵיהּ כִּי בָעִיתָה מְבַטְּלָה דְּאוֹרַיְתָא. אָמַר רִבִּי סִימוֹן אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יי. אֲנִי הוּא שֶׁקִּיַּימְתִּי עֲמִידַת זָקֵן תְּחִילָּה.

כְּשֶׁהַנָּשִׂיא נִכְנָס כָּל הָעָם עוֹמְדִין מִפָּנָיו וְאֵין רְשׁוּת לְאֶחָד מֵהֶן לֵישֵׁב עַד שֶׁיֹּאמַר לָהֶם שְׁבוּ. אַב בֵּית דִּין שֶׁנִּכְנָס עוֹשִׂין לוֹ שׁוּרוֹת. רָצָה נִכְנָס בְּזוֹ רָצָה נִכְנָס בְּזוֹ. חָכָם שֶׁנִּכְנָס אֶחָד עוֹמֵד וְאֶחָד יוֹשֵׁב אֶחָד עוֹמֵד וְאֶחָד יוֹשֵׁב עַד שֶׁמַּגִּיעַ וְיוֹשֵׁב לוֹ בִּמְקוֹמוֹ. רִבִּי מֵאִיר הֲוָה יְלִיף סְלַק לְבֵית וַועֲדָא וַהֲווֹן כָּל עַמָּא חָמְיִין לֵיהּ וְקַיְימוֹן לֵיהּ מִן קוֹמוֹי. כַּד שְׁמַעוּן הֲהֵן תַּנָּיָא תַּנֵּי בָּעוֹן לְמֵיעֲבַד לֵיהּ כֵּן. כָּעַס וּנְפַק לֵיהּ. אָמַר לוֹן שְׁמַעְתִּי שֶׁמַּעֲלִין בַּקּוֹדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין.

רִבִּי זְעִירָא הֲווֹן בָּעְיָין מַמְנִיתֵיהּ וְלָא בָּעֵי מְקַבֵּל עֲלוֹי. כַּד שְׁמַע הֲהֵן תַּנָּיָא תַּנֵּי חָכָם שֶׁנָּשָׂא גְּדוֹלָה מִכַּפֶּרֶת. קְבִיל עֲלוֹי מַמְנִיתֵיהּ. חָכָם. מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן. מַה כְתִיב בַּתְרֵיהּ וְכִי יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אוֹתוֹ. מַה הַגֵּר מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוונוֹתָיו אַף חָכָם שֶׁנִּתְמַנָּה מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוונוֹתָיו. חָתָן. וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו אֶל יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת מָחֲלַת בַּת יִשְׁמָעֵאל. וְכִי מָחֲלַת שְׁמָהּ. וַהֲלֹא בָשְׂמַת שְׁמָהּ. אֶלָּא שֶׁנִּמְחֲלוּ לוֹ כָּל עֲוונוֹתָיו כְּתִינּוֹק בֶּן שָׁנָה שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ. וְכִי בֶּן שָׁנָה הָיָה. אֶלָּא שֶׁנִּמְחֲלוּ לוֹ כָּל עֲוונוֹתָיו כְּתִינּוֹק בֶּן שָׁנָה.

רִבִּי מָנָא מֵיקִיל לָאִילֵּין דְּמִיתְמַנֵּי בִּכְסַף. רִבִּי אִימִּי קָרָא עֲלֵיהוֹן אֱלֹהֵי כֶסֶף וֵאלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם. אָמַר רִבִּי יֹאשִׁיָּה וְטַלִּית שֶׁעָלָיו כְּמַרְדָּעַת שֶׁלַּחֲמוֹר. אָמַר רִבִּי שְׁיָן. זֶה שֶׁהוּא מִתְמַנֵּי בְּכֶסֶף אֵין עוֹמְדִין מִפָּנָיו וְאֵין קוֹרִין אוֹתוֹ רִבִּי. וְהַטַּלִּית שֶׁעָלָיו כְּמַרְדָּעַת שֶׁלַּחֲמוֹר. רִבִּי זְעִירָא וְחַד מִן רַבָּנִן הֲווֹן יְתִיבִין. עֲבַר חַד מִן אִילֵּין דְּמִיתְמַנֵּי בִּכְסַף. אֲמַר יָתִיהּ דְמִן רַבָּנִין לְרִבִּי זְעִירָא. נַעֲבִיד נַפְשָׁן תַּנָּיֵי וְלָא נֵיקוֹם לוֹן מִקּוֹמוֹי.

תִּירְגֵּם יַעֲקֹב אִישׁ כְּפַר נָבוּרַיָּא. הוֹי אוֹמֵר לָעֵץ הָקִיצָה עוּרִי לָאֶבֶן דּוֹמֵם הוּא יוֹרֶה. יוֹדֵעַ הוּא יוֹרֶה. הִנֵּה הוּא תָּפוּשׂ זָהָב וְכֶסֶף. לֹא בְּכִסְפֵּייָא אִיתְמַנִּי. וְכָל רוּחַ אֵין בְּקִרְבּוֹ. לֹא חֲכִים כְּלוּם. הוֹי אוֹמֵר בְּעִיתוֹן מַמְנֵייָה. וַיי בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ. הָא רִבִּי יִצְחָק בַּר לָעְזָר בִּכְנִישְׁתָּא דְּקֵיסָרִין.

רִבִּי אִמִּי שָׁאַל לְרִבִּי סִימוֹן. שָׁמַעְתָּ שְׁמְמַנִּין זְקֵינִים בְּחוּצָה לָאָרֶץ. אָמַר לֵיהּ. שָׁמַעְתִּי שֶׁאֵין מְמַנִּין זְקֵינִים בְּחוּצָה לָאָרֶץ. אָמַר רִבִּי לֵוִי וְלֹא מִקְרָא מָלֵא הוּא. בֶּן אָדָם בֵּית יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים עַל אַדְמָתָם. הָא כָּל יְשִׁיבָה שֶׁלָּךְ לֹא יְהֵא אֶלָּא עַל אַדְמָתָךְ. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין אָמְרִין מְמַנִּין זְקֵינִים בְּחוּצָה לָאָרֶץ עַל מְנָת לַחֲזוֹר. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן הֲוָה בְּעַזָּה וּמְנוּנֵיהּ עַל מְנָת לַחֲזוֹר. רִבִּי זְמִינָא הֲוָה בְּצוֹר וּמְנוּנֵיהּ עַל מְנָת לַחֲזוֹר. אוֹף רִבִּי יוֹנָה הֲוָה בְּפִיתְקָה וְלָא קְבִיל עֲלוֹיי מִתְמַנְיָה. אָמַר עַד זְמָן דְּמִיתְמַנֵּי רִבִּי וּמִינָּה רִבִּי. אָמַר רִבִּי חָמָא. יְהוּדָה בֶּן טִיטָס הֲוָה בְּרוֹמֵי וּמְנוּנֵיהּ עַל מְנָת דְּיַחֲזוֹר.

שִׁמְעוֹן בַּר וָוא הֲוָה בְּדַמַסְקוֹס וְאִיתְמַנּוּן דְּקִיקִין מִינֵּיהּ וְהוּא לֹא אִיתְמַנֵּי. שִׁמְעוֹן בַּר וָוא הֲוָה בָּקִי בְּמַרְגָּלִיתָא בְּכָל מִילָּה וְלָא הֲוָה לֵיהּ עִיגּוּל מֵיכְלֵיהּ. וַהֲוָה רִבִּי יוֹחָנָן קָרֵי עֲלוֹי וְגַם לֹא לַחֲכָמִים לֶחֶם. אָמַר כָּל מִי שֶׁאֵינוֹ מַכִּיר מַעֲשָׂיו שֶׁלְאַבְרָהָם יַכִּיר מַעֲשֶׂה אֲבוֹתָיו שֶׁלְזֶה. שִׁמְעוֹן בַּר וָוא הֲוָה בְּדַמַסְקוֹס וְשָׁלַח לֵיהּ רִבִּי אַבָּהוּ חָדָא אִיגְּרָא וִיהַב מִן סִיבְתֵּיהּ בְּגַוָּהּ. בְּגִין אִילֵּין סִבְתָּא קוּם אֶתְהַלֵּךְ לְאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל. מִי יִגְלֶה עָפָר מֵעֵינֶיךָ רִבִּי יוֹחָנָן. אַבָּהוּ רִיגְלוּתָיָה אִיתְמַנִּי. שִׁמְעוֹן דְּמַעֲפָרָיָא לָא אִיתְמַנִּי.

ד **משנה:** הֶחָלִיל מַכֶּה לִפְנֵיהֶם עַד שֶׁמַּגִּיעִין לְהַר הַבַּיִת. הִגִּיעוּ לְהַר הַבַּיִת אֲפִילּוּ אַגְרִיפַּס הַמֶּלֶךְ נוֹטֵל הַסָּל עַל כְּתֵיפּוֹ וְנִכְנָס עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לָעֲזָרָה. הִגִּיעַ לָעֲזָרָה וְדִבְּרוּ הַלְוִיִּם בַּשִּׁיר אַרוֹמְמְךָ יי כִּי דִילִיתָנִי וְלֹא שִׂמַּחְתָּ אוֹיְבַי לִי. הַגּוֹזְלוֹת שֶׁעַל הַסַּלִּים הָיוּ עוֹלוֹת וּמַה שֶּׁבְּיָדָם נוֹתְנִין לַכֹּהֲנִים. עוֹדֵינוּ הַסַּל עַל כְּתֵיפּוֹ קוֹרֵא מֵהַגָּדְתִּי הַיּוֹם לַיי אֱלֹהֶיךָ עַד שֶׁהוּא גּוֹמֵר כָּל הַפָּרָשָׁה. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר עַד אֲרַמִּי אוֹבֵד אָבִי. הִגִּיעַ לַאֲרַמִּי אוֹבֵד אָבִי מוֹרִיד הַסַּל מִן כְּתֵיפּוֹ וְאוֹחֵז בְּשׂוּלָּתָיו וְכֹהֵן מַנִּיחַ יָדוֹ תַּחְתָּיו וּמְנִיפוֹ. וְקוֹרֵא מֵאֲרַמִּי אוֹבֵד אָבִי עַד שֶׁהוּא גּוֹמֵר כָּל הַפָּרָשָׁה. וּמַנִּיחוֹ בְּצַד הַמִּזְבֵּחַ וְהִשְׁתַּחֲוָה וְיָצָא. בָּרִאשׁוֹנָה כָּל מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לִקְרוֹת קוֹרֵא וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִקְרוֹת מַקְרִין לְפָנָיו. נִמְנְעוּ מִלְּהָבִיא הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּ מַקְרִין אֶת מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ וְאֶת מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ. הָעֲשִׁירִים מְבִיאִין אֶת בִּיכּוּרֵיהֶן בְּקַלָּתוֹת שֶׁלְכֶסֶף וְשֶׁלְזָהָב וְהָעֲנִיִּים מְבִיאִין אוֹתָן בְּסַלֵּי נְצָרִים שֶׁלַעֲרָבָה קְלוּפָה וְהַסַּלִּים וְהַבִּיכּוּרִים נוֹתָנִים לַכֹּהֲנִים.

הלכה: רַב הוּנָא אָמַר כֵּינִי מַתְנִיתָא וְלָקַח הַכֹּהֵן הַסָּנֶא מִיָּדֶיךָ.

אִית תַּנֵּיי תַנֵּי מַחֲלָף. כְּדֵי לִסְמוֹךְ מַתָּנָה לְמַתָּנָה.

תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי. לֹא הָיוּ נוֹתְנִין אֶת הַגּוֹזְלוֹת עַל גַּבֵּי הַסַּלִּין שֶׁלֹּא יְנַבְּלוּ הַבִּיכּוּרִין אֶלָּא תּוֹלֶה אוֹתָן חוּץ לַסַּלִּים.

תַּנֵּי חַד סָב קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. חוֹזֵר לְהַגָּדְתִּי הַיּוֹם. וְכִי יֵשׁ אָדָם מַגִּיד חוֹזֵר וּמַגִּיד. קַיְימוּנָהּ כְּבָר הַגָּדְתִּי.

הוּנָא בָּעֵי. הֲנָחָה מַהוּ שֶׁתַּתִּיר לִמְחוּסְּרֵי זְמָן. אָמַר רַב מַתַּנְיָה הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁחָזַר וּנְטָלָן. אֲבָל אִם הָיוּ בִּמְקוֹמָן כֶּהֱנִיחָן הֵן. רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי. הִנִּיחָן בַּלַּיְלָה. מַנִּיחָן בְּעֶרֶן דְּרוֹמִית מַעֲרָבִית. לִפְנֵי יי. יָכוֹל בְּמַעֲרָב. תַּלְמוּד לוֹמַר אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ. אִי לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ יָכוֹל בְּדָרוֹם. תַּלְמוּד לוֹמַר לִפְנֵי יי. הָא כֵּיצַד. מַגִּישָׁן עַל קֶרֶן דְּרוֹמִית מַעֲרָבִית וּמַנִּיחָהּ בְּדָרוֹמָהּ שֶׁלְקֶרֶן.

תַּנֵּי. אֵין עֲנָנְיָה אֶלָּא מִפִּי אֶחָד. וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁפָּמְכוּ לְמִקְרָא וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ.

רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי מַהוּ לְהַבִיאָן בְּתַמְחוּיִין שֶׁלְכֶסֶף.

רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יִרְמְיָה. חַד אָמַר מְחַזֵּר מָנָא. וְחָרָנָה אָמַר מְחַזֵּר פַּטִּירִין עִם יַרְקוֹנִין. דְּאִתְּ אָמַר פַּטִּירִין עִם מְרוֹרִין. וְלָא יָדְעִינָן מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִן מַה דְּאָמַר רִבִּי יוֹנָה מַהוּ לְהַבִיאָן בְּתַמְחוּיִין שֶׁלְכֶסֶף. הֲוֵי הוּא דְּאָמַר דְּמְחַזֵּר מָנָא. דִּי אָמַר סָלָה. (דִּ)רִבִּי פִּינְחָס אָמַר. מְחַזֵּר פַּטִּימִין בְּנֵי תוֹרִין. דִּי אָמַר תּוֹרִין וּבְנֵי תוֹרִין.

ה **משנה:** רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נָנָס אוֹמֵר מְעַטְּרִין אֶת הַבִּיכּוּרִין חוּץ מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר אֵין מְעַטְּרִין אֶת הַבִּיכּוּרִין אֶלָּא מִשִּׁבְעַת הַמִּינִין. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר שָׁלֹשׁ מִדּוֹת בַּבִּיכּוּרִים. הַבִּיכּוּרִים וְתוֹסֶפֶת הַבִּיכּוּרִים וְעִיטּוּר בִּיכּוּרִים. תּוֹסֶפֶת הַבִּיכּוּרִים מִן בְּמִינוֹ וְעִיטּוּר בִּיכּוּרִים מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ. תּוֹסֶפֶת הַבִּיכּוּרִים נֶאֱכֶלֶת בְּטַהֲרָה וּפְטוּרָה מִן הַדְּמַאי וְעִיטּוּר הַבִּיכּוּרִים חַיָּב בַּדְּמַאי.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. כָּל עַמָּא מוֹדוּ שֶׁמְּעַטְּרִין אֶת הַבִּיכּוּרִין לָאָרֶץ. שֶׁאֵין בְּנֵי אָדָם טוֹעִין שֶׁמְּבִיאִין בִּיכּוּרִין לְחוּץ. לְאֶלָּא מַפְלִיגִין בְּעַמּוֹן וּמוֹאָב. מָאן דְּאָמַר מְעַטְּרִין אֶת הַבִּיכּוּרִין חוּץ מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים. מְעַטְּרִין אֶת הַבִּיכּוּרִים מֵעַמּוֹן וּמוֹאָב. מָאן דְּאָמַר אֵין מְעַטְּרִין אֶלָּא מִשִּׁבְעַת הַמִּינִין. אֵין מְעַטְּרִין אֶת הַבִּיכּוּרִין מֵעַמּוֹן וּמוֹאָב. אָמַר רִבִּי מָנָא כָּל עַמָּא מוֹדוּ שֶׁאֵין מְעַטְּרִין אֶת הַבִּיכּוּרִין מֵעַמּוֹן וּמוֹאָב. שֶׁבְּנֵי אָדָם טוֹעִין לוֹמַר שֶׁמְּבִיאִין בִּיכּוּרִין מֵעַמּוֹן וּמוֹאָב.

מַה פְּלִיגִין. בְּחוּצָה לָאָרֶץ. מָאן דְּאָמַר מְעַטְּרִין אֶת הַבִּיכּוּרִין חוּץ מִשִּׁבְעַת הַמִּינִין. מְעַטְּרִין אֶת הַבִּכּוּרִים מֵחוּץ לָאָרֶץ. מָאן דְּאָמַר אֵין מְעַטְּרִין אֶת הַבִּכּוּרִים אֶלָּא מִשִּׁבְעַת הַמִּינִין. אֵין מְעַטְּרִין אֶת הַבִּכּוּרִים חוּץ לָאָרֶץ.

ו משנה: אֵימָתַי אָמְרוּ תּוֹסֶפֶת הַבִּיכּוּרִים כַּבִּיכּוּרִים. בִּזְמַן שֶׁהִיא בָאָה מִן הָאָרֶץ. וְאִם אֵינָהּ בָּאָה מִן הָאָרֶץ אֵינָהּ כַּבִּיכּוּרִים. וּלְמָה אָמְרוּ הַבִּיכּוּרִים כְּנִכְסֵי כֹהֵן. שֶׁהוּא קוֹנֶה מֵהֶם עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת וּבְהֵמָה טְמֵיאָה וּבַעַל חוֹב נוֹטְלָן בְּחוֹבוֹ וְהָאִשָּׁה בִּכְתוּבָתָהּ כְּסֶפֶר תּוֹרָה. וְרִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵין נוֹתְנִין אוֹתָן אֶלָּא לֶחָבֵר בְּטוֹבָה וַחֲכָמִים אוֹמְרִים נוֹתְנִין אוֹתָם לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר וְהֵם מְחַלְּקִין בֵּינֵיהֶן כְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ.

הלכה: רִבִּי יַנַּאי בְשֵׁם רִבִּי חִיָּיה בַּר וָוא. שָׁאֲלוּ [לְ]רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. מָהוּ שֶׁיִּמְכּוֹר אָדָם סֵפֶר תּוֹרָה לִישָּׂא אִשָּׁה. אָמַר לוֹן אֵין. לִלְמוֹד תּוֹרָה. אָמַר לוֹן אֵין. מִפְּנֵי חַיָּיו. וְלֹא אֲגִיבוֹן. רִבִּי יוֹנָה בְשֵׁם רִבִּי חִיָּיה בַּר וָוא. שָׁאֲלוּ אֶת רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. מָהוּ שֶׁיִּמְכּוֹר אָדָם סֵפֶר תּוֹרָה לִישָּׂא אִשָּׁה. אָמַר לוֹן אֵין. לִלְמוֹד תּוֹרָה. אָמַר לוֹן אֵין. מִפְּנֵי חַיָּיו לֹא שָׁאֲלוּן וְלֹא אֲגִיבוֹן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה נֵיתָא. לֹא שָׁאֲלוּן וְלֹא אֲגִיבוֹן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי. אֵין שָׁאֲלוּן לֵיהּ וְלָמָּה לֹא אֲגִיבוֹן. כִּי אָתָא רִבִּי חֲנַנְיָה רִבִּי פִּינְחָס רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. מוֹכֵר הוּא אָדָם לִישָּׂא אִשָּׁה וְלִלְמוֹד תּוֹרָה וְכָל שֶׁכֵּן מִפְּנֵי חַיָּיו.

תַּנֵּי. הַמַּדִּיר אֶת בְּנוֹ לְתַלְמוּד תּוֹרָה מוּתָּר לְמַלּוֹת לוֹ חֻבִּית שֶׁלְמַיִם וּלְהַדְלִיק לוֹ אֶת הַנֵּר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. אַף לוֹקֵחַ לוֹ חֻפָּצָיו מִן הַשּׁוּק. וּפְלִיגִין. כָּאן בְּאִישׁ כָּאן בְּאִשָּׁה. אִם הָיָה אָדָם מְסוּיָּם עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּאִשָּׁה. מַעֲשֶׂה בְאָדָם אֶחָד שֶׁהִדִּיר אֶת בְּנוֹ לְתַלְמוּד תּוֹרָה. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲלוֹפְתָּא וְ[הִ]תִּיר לוֹ לְמַלְאוֹת חֻבִּית שֶׁלְמַיִם וּלְהַדְלִיק לוֹ אֶת הַנֵּר.

תַּנֵּי. הַמּוֹכֵר סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁלְאָבִיו אֵינוֹ רוֹאֶה סִימַן בְּרָכָה לְעוֹלָם. וְכָל הַמְקַיֵּים סֵפֶר תּוֹרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר הוֹן וְעוֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עוֹמֶדֶת לָעַד.